Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 203 (895) | Łódź, Sroda, 1 Września 1926 | זיבעטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך כב אלול תרפ"ו. | Nr. 203 (895)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

קאנפליקט צווישען סאוויעטען און כינא.

גרויסע שרפה אין דראהאביטש.

סאוויעטען רייסען איבער די בעציהונגען מיט כינא.

מאסקווי, 31 (פאט). „איזיען-אסט-אייראפא דיגסט" דערוויסט זיך, אז די סאוויעטישע רעגירונג האט מודיע געווען דער פעקינער רעגירונג, דאס די סאוויעטען וועלען איבערייסען די דיפלאמאטישע בעציהונגען מיט כינא אויב די כינעזישע רעגירונג וועט ווייטער פאדערען אבצורופען קאראכאנען. די סאוויעטען פאדערען, אז כינא זאל צוריקציהען אלע איהרע נאטעס נעגען קאראכאנען.

פון פעקין קומען אן ידיעות, אז טשאנג-טסא-לין פאדערט אונבעדינגט אבצורופען דעם כינעזישען אמבאסאדאר פון מאסקווא.

דייטשע דעלעגאציע אין דער פעלקער-ליגע.

בערלין, 31 (פאט) „גערמאניא" מעלדעט, אז דער מיניסטארען-קאבינעט קומט זיך צונויף דעם 2. סעפטעמבער, ד. ה. נאכדעם, ווי ס'וועלען געענדיגט ווערען די בעראטונגען פון דער רע-ארגאניזאציע-קאמיסיע ביי דער פעלקער-ליגע.

אויף דער זיצונג זאל פעסטגעשטעלט ווערען דער צוזאמענשטעל פון דער דייטשער דעלעגאציע צו דער הערבסט-סעסיע פון פעלקער-ליגע. דאס בלאט רעכענט, אז קיין געגוף וועט פאהרען קאנצלער מארקס.

קוילען-שטרייק אין ענגלאנד

זאל שוין ליקווידירט ווערען.

לאנדאן, 31. (א. ט. ע.) די זיצונג פון עקזעקוטיוו פון די קוילען-ארבייטער האט געדויערט העכער 2 שעה. ס'איז בעשלאסען געווארען צונויפצורופען אויף דאנערשטאג א קאנפערענץ פון דעלעגאטען.

דער פאקט בעווייזט, אז דער אויספיהר-קאמיטעט וויל נישט נעהמען אויף זיך די פעראנטווארטליכקייט פאר די ווייטערע שריט. נעכטען האט דער אויספיהר-קאמיטעט קאנפערירט מיט דעפוטאטען פון דער לייבאר-פארטיי, דאס איז דער ערשטער פאל בשעת דעם איצטיגען שטרייק.

„באנק פאלסקי" העכערט דעם גרונד-קאפיטאל

נעכטיגע פערזאמלונג פון די אקציאנערען.

ווארשא, 31 (טעלעפאניש) היינט איז פארגעקומען די אויסערגעוועהנליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון אקציאנערען פון „באנק-פאלסקי".

א גרעסערע דיסקוסיע האט ארויסגערופען די פראגע וועגען העכערען דעם גרונד-קאפיטאל אויף 150 מיליאן זלאטיס. א סך רעדנער האבען ארויסגעזאגט א מורא, אז די נייע אקציאנערען, וועלכע וועלען איינקויפען די אקציעס, וועלען מאיאריזירען די איצטיגע קלענערע אקציאנערען.

אלע פארשלאגען פונ'ם ראט זענען דורך דער פערזאמלונג אנגענומען געווארען.

א נייע היפאטעקען-באנק אין תל-אביב.

ירושלים. (י.ט.א.) א גרופע הויז-אייגענטימער אין תל-אביב האט געעפענט א נייע היפאטעקען-באנק. די באנק וועט האבען די אויפגאבע צו געבען ביליגע קרעדיטען אויף אינוועסטיציאנס-צוועקען.

ארייננאנג שמרעגג פערבאטען...

פאריז, 31 (פאט) „זשורנאל" איז מודיע פון שערבורג, אז די פארט-מאכט האט פערבאטען די מאנשאפט פון די סאוויעטישע דאמפער'ס ארויפצוגעהן אויפ'ן ברעג. די סאוויעטישע האנדעלס-דאמפער'ס, וועלכע זענען אנגעקומען קיין שערבורג, זענען פערהאלטען געווארען ווייט פונ'ם פארט און געפינען זיך אונטער דער שמירה פון פאליציי.

שרעקליכע שרפה אין דראהאביטש

3 פערזאן פערברענט, 9 - פערוואונדעט.

לעמבערג, 31 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט, 4 נאכמיטאג איז אין דראהאביטש צום בענזין-סקלאד, וואס געהערט צו נאסאן לעווענבערג'ן אויף סטריסקע-גאס 2, צונעפאהרען א שאפער, וועלכער האט געוואלט קויפען בענזין, אין דער זעלבער צייט איז דער אייגענטימער געווען פערנומען מיט אנגיסען נאפט. קומענדיג צו דעם סקלאד, האט דער שאפער אוועקגעווארפען א ברענענדען פאפיראס, וואס האט געברענגט צו שרעקליכע פאלגען. ס'איז ענטשטאנען א געוואלדיגע עקספלאזיע און אין איין מינוט האט זיך ארומגעכאפט דער גאנצער סקלאד, וואו ס'האט זיך געפונען גרויסע זאפאסען פון נאפט און בענזין. די שרפה האט באלד ארומגענומען דאס גאנצע הויז, וועלכעס איז פולשטענדיג אפגעבריענט געווארען. דאס פייער האט זיך גענומען איבערטראגען אויף די שכנות'דיגע הייזער. צוליב דעם וואס ס'האט געדראהט, אז די שרפה זאל ארומנעהמען די גאנצע שטאט, זענען ארויסגערופען געווארען אלע אפטיילונגען פון פייערלעשער פון דראהאביטש, באריסלאוו און אנדערע ארומיגע שטעט.

ניין א זייגער אין אוונד האט זיך איינגעגעבען דאס פייער אפצולעשען, דערביי זענען אומגעקומען 3 פערזאן און 9 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען. צווישען אנדערע איז אויך אפגעברענט געווארען די אפטייק, די קאנצעלאריע פון אדוואקאט קויפמאן און די וואוינונג פון פרוי ד"ר ראפאפארט.

אונרוהען אין שפאניען.

פאריז, 31 (פס.) „אגענציע פורניע" איז מודיע וועגען נייע אונרוהען אין שפאניען. די אונרוהען האבען ?ודם כל ארומגענומען מאדריט.

אויפרוף פון ווארשאווער ראבינאט

געגען מחללי-שבת.

א מחלל-שבת דארף אין די שוהלען בעהאנדעלט ווערען ווי א משומד.- די 9 שורעס „פונקטען" געגען די מחלל-שבת'דיגע מתפללים. -

ווארשא, 31 (טעלעפאניש) די טעג דארף אויסגעקלעפט ווערען אין די שוהלען, בתי מדרשים און שטיבלעך אן אויפרוף פון ווארשאווער ראבינאט, אין וועלכען עס ווערט מיט אונגעוועהנליך שארפע ווערטער ארויסגעטרעטען געגען דעם חלול-שבת. וואס האט זיך לעצטענס פערשפרייט אין ווארשא.

אין דאזיגען אויפרוף שרייבט דער ראבינאט צווישען אנדערס:

„הן אמת, דאס מיר בעזיצען געגוג מאראלישע מיטלען זיך געגענצושטעלען דעם קליינעם הייפעל מחללי-שבת, נאר מיר געהען סיסטעמאטיש, און מיר מוזען זיך דערמאנען דאס, וואס מען האט זיי שוין לענגסט מודיע געווען דורך א קול-קורא דעם דין פון א מחלל-שבת בפרהסיא על פי תורה הקדושה.

א) ער איז כמומר לכל התורה פונקט ווי א משומד ר"ל.

ב) ער איז מובדל פון קהל ישראל הקדושים.

ג) מען טאר איהם נישט מצרף זיין למנין ולכל דבר שבקדושה.

ד) אין די בתי תפלות מוז מען איהם מרחיק זיין בכל מיני מרחקות, דהיינו, איהם נישט געבען קיין שום כיבוד עלי' לתורה, א מצוה וכדומה.

ה) ער טאר נישט צוגעלאזט ווערען פאר דעם עמוד אפילו ווען ער האט יאהר-צייט.

ו) יום-טוב טאר מען נישט צולאזען א כהן א מחלל שבת צום דוכנען.

ז) מען טאר א מחלל-שבת נישט אויסוועהלען פאר קיין גבאי, ראש-החברה וכדומה.

ח) מען טאר א מחלל-שבת, אחרי מותו נישט קובר זיין נעבען א יוד, וואס האט אבגעהיטען שבת בכלל זענען מחללי שבת די, וועלכע זענען מחלל אפילו איין שעה פרייטאג ביינאכט.

איהר גבאים ווערט שטרענג אויפגעפאדערט דאס אלעס פינקטליך אויסצופיהרען, איהר מוזט געדענקען דאס די אלע רעכט צו האלטען א בית-תפלה אונטערליגט די אויפזיכט פון ראבינאט און מוז דורך דעם ראבינאט קאנצעסיאנירט ווערען, דעריבער פון די קלענסטע מיסברויכען זענט איהר בעדראהט דורך אונז די קאנצעסיע צו פערלירען!..

ווינשט א גוט יאהר אייערע קרובים, פריינד און בעקאנטע דורכ'ן

„נייעם פאלקסבלאט"

לשנה טובה וואונשען פאר אינלאנד און אויסלאנד ווערען שוין אנגענומען אין אונזער אדמיניסטראציע פעטריק. 21.

לויט א פערשטענדיגונג פון „נייעם פאלקסבלאט" מיט די יודישע צייטונגען פון אויסלאנד, וועלען די לשנה טובה וואונשען איבערגעדרוקט ווערען אין די בלעטער פון געהעריגען לאנד.

וואונשען ווערען אנגענומען צו הנחה-פרייזען—2 זל. פאר פוילען, 3 זל. פאר אויסלאנד.

צו ליקווידירען די אַרבייטסלאָזיגקייט

טרעט צו די ארץ-ישראל-רעגירונג.

ירושלים, (י.ט.א.) דער נציב העליון פון ארץ-ישראל לאָרד פּלומער האָט איינגעלאַדען דעם פאָרשטעהער פון דער „הסתדרות", דעם בעקאַנטען אַרבייטער-טוער ה' בן-צבי און מיט איהם אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ וועגען דאָס אַרויסגעבען אַנ'אַרבייטס-געזעצגעבונג.

די דאָזיגע קאָנפערענץ שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט דער לעצטער בעמערקונג פון דער מאַנדאַט-קאָמיסיע, וועגען דער נויטווענדיגקייט איינצופיהרען אין ארץ-ישראל אַנ'אַרבייטער-געזעצגעבונג. אויך דאָס אַרבייטס-ביוראָ ביים פעלקער-בונד האָט אין זיין בעריכט צו דער ארץ-ישראל רעגירונג אָנגעוויזען אויף דער דרינגליכקייט איינצופיהרען א געזעץ וועגען ענטשעדיגונג פאַר אַרבייטער אין פאַל פון אַ אומגליק-צופאַל בעת דער אַרבייט, ווי אויך אַ געזעץ וועגען רעגירונגס-קאָנטראָל איבער אינדוסטריעלע-אונטערנעהמונגען, און ענדליך פאָרשריפטען, וואָס זאָלען רעגולירען די פראַגע פון בענוצען צו אַרבייט קינדער יונגער פון 16 יאָהר, פערבאָטען בענוצען פרויען און קינדער אין געוויסע אינדוסטריע-צווייגען און פערבאָטען נאַכט-אַרביים.

בעת דער קאָנפערענץ איז אויך אַרומגערעדט געוואָרען די פראַגע פון דער אַרבייטס-לאָזיגקייט. לאָרד פּלומער האָט מיטגעטיילט זיין בעשלוס צונויפצורופען אַ קאָנפערענץ פון פאָרשטעהער פון דער רעגירונג, פון „הכתדרות און פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו. די קאָנפערענץ וועט האָבען די אויפגאַבע זיך אַרויסזאָגען וועגען דער לאַגע אויפ'ן אַרבייטס-מאַרק, אַרבייטסלאָזיגקייט א. ד. גל. און מאַכען דער רעגירונג פאָרשלאָגען ווי אַזוי צו בעקעמפען די אַרבייטס-לאָזיגקייט.

די קאָמיסיע, וואָס איז גערופען געוואָרען דורך דער רעגירונג אין אָקטאָבער מאָנאַט פ. י. מיט'ן צוועק אויסצואַרבייטען אַרבייטס געזעצען, פערנעהמט זיך ווייטער מיט שטודירען די אַרבייטס-בעדינגונגען אין ארץ-ישראל און מיט אויסאַרבייטען אַנ'אַרבייטס-געזעצגעבונג, וואָס זאָל זיין צוגעפאַסט צו די בעדעפענישען פון לאַנד.

זייגער אָן אָנגעהויבען קומען מאַסען מענשען – קרובים און בעקאַנטע פון די עולים – 7 אַ זייגער האָט שוין די צאָהל דערגרייכט 1500 מאַן. עס איז געווען אויפ'ן פעראָן זעהר לעבעדיג. מען האָט געזינגען און געוויינט...

ביים פענסטער פון וואַגאָן שטעהט אַ יוד א זקן, לערך 80 יאָהר אַלט, מיט אַ זעהר לאַנגער ווייסער באָרד. ער איז פון נעבען ביאַליסטאָק און פאָהרט צוזאַמען מיט זיין ווייב – אויך אַזאַ אלטיטשקע – קיין ארץ-ישראל צו די קינדער.

דער זקן איז געשטאַנען לערך אַ שעה צייט ביים פענסטער און זיך מיט גרויס נייגעריגקייט צוגעהערט צו די געזאַנגען פון די חלוצים.

ווען דער צוג האָט שוין גערירט פון אָרט ביי די געזאַנגען פון „התקוה" און „תחזקנה", האָט זיך פון אַ פענסטער פון די לעצטע וואַגאָנעס געהערט אַנ'אויסרוף מיט אַ גראָבער ברוטאַלער שטים: „יעדזשטע וושיסצי"...

עס האָט זיך אָבער קיינער נישט אימגעקוקט...

13 אַרבייטסלאָזע אַרויס-געשיקט פון א"י.

ירושלים, (י.ט.א.) 13 אַרבייטס-לאָזע, ס'רוב קאָמוניסטיש געשטימטע, וועלכע האָבען מיט אַ קורצע צייט צוריק געמאַכט אַנ'אָוואַנטורע אין'ם ביוראָ פונ'ם ציוניסטישען עקזעקוטיוו, פאָדערענדיג מען זאָל זיי גלייך געבען אַרבייט, זענען דורכ'ן געריכט פער'משפט געוואָרען צו 10 טעג אַרעסט.

דאָס געריכט האָט בעפוילען אַרויסשיקען די פעראורטיילטע פון לאַנד.

אָבגעפאָהרען 250 עולים.

וואַרשא, 31. (טעלעפאָניש) פון מזרח-וואָקזאַל זענען נעכטען מיט'ן צוג, וואָס געהט אָב 8 מיט 15 קיין לעמבערג, אָבגעפאָהרען 250 עולים קיין פאַלעסטינאַ.

די עולים, וועלכע זענען אַלע אָפּגעפאָהרען דורכ'ן היגען פאַלעסטינאַ-אַמט בעשטעהן מעהרסטענטיילס פון אייגוואוינער פון די קרעסען. אַ גרויסע צאָהל איז פאַראַן צווישען זיי פרויען און נישט קיין גרויסע גרופּע חלוצים.

פאַר די עולים זענען ספּעציעל אָבגעגעבען געוואָרען די ערשטע 4 וואַגאָנען; קיין שום אַנדערע פּאַסאַזשירען זענען אַהין נישט אַריינגעלאָזען געוואָרען.

אויפ'ן פעראָן האָבען שוין פון 6 אַ

קאַמף געגען דער שקאַרלאַטין-עפּידעמיע.

בעש"אסען אויפצופאָדערען די עלטערען נישט מיטצונעהמען די קינדער אין די שוהלען.

וואַרשא, 31 (טעלעפאָניש) נעכטען אָוועגד איז אין „טאָז" פאָרגעקומען אַ גרויסע בעראַטונג פון דאָקטוירים, וועלכע האָט זיך פערצויגען ביז שפּעט אין דער נאַכט. צו דער בעראַטונג זענען געקומען די שול-דאָקטוירים, ספּעציאַליסטען צו בעקעמפען עפּידעמישע קראַנקהייטען, ווי אויך דאָקטוירים וואָס זענען ספּעציעל אַרויסגערופען געוואָרען פון אַ רייהע גרעסערע פּראָווינץ שטעט.

די בעראַטונג איז ספּעציעל צונויפגערופען געוואָרען, כדי אויסצואַרבייטען אַ פּלאַן פון בעקעמפען די שרעקליכע שקאַרלאַטין-עפּידעמיע.

עטליכע דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען האָבען געהאַלטען לענגערע רעדעס און אָנגעוויזען דעם שורש פון דער דאָזיגער קראַנקהייט און דערביי אויסגעגעבען אַ רייהע פּלענער ווי אַזוי די עפּידעמיע צו בעקעמפען.

נאָך אַ לענגערע דיסקוסיע האָט די בעראַטונג אָנגענומען בערך 20 רעזאָלוציעס, וואָס דאַרפען ווי אַמשנעלסטען רעאַליזירט ווערען.

צווישען די רעזאָלוציעס געפינען זיך אויך פאָלגענדע:

1) די דאָקטוירים-בעראַטונג שטעלט פעסט, אַז צוליב די קומענדע ימים-נוראים איז אונבעדינגט וויכטיג די עלטערן זאָלען זייערע קינדער אין די שוהלען און בתי-מדרשים נישט מיטנעהמען, ווייל דערפון קאָן זיך די עפּידעמיע נאָך מעהר פערשפּרייטען.

2) נישט קוקענדיג דערויף, וואָס די שול-פעריען זענען שוין פערלענגערט ביז'ן 15-טען ד. ח., זאָל זיך דאָך דער „טאָז" בעמיהען צו ווירקען ביי דער שול-מאַכט, אַז די פעריען זאָלען פערלענגערט ווערען כאָטש ביז'ן סוף פון חודש סעפּטעמבער. דאָס ווערט מאָטיווירט דערמיט, וואָס סיי-ווי-סיי וועט מען אַ סך טעג פון חודש סעפּטעמבער נישט לערנען אין די יודישע שולען צוליב די יום טובים.

אויסער דעם איז בעשלאָסען געוואָרען אַראָפּצוברענגען פון אויסלאַנד אַ רייהע מעדיצינישע מיטלען, וואָס קאָנען שטאַרק נוצען ברענגען ביים בעקעמפען דן עפּידעמיע און אויך אַרויסצוגעבען אַ אויפרוף צו דער יודישער בעפעלקערונג מיט אָנווייזונגען, ווי אַזוי צו בעקעמפען די שקאַרלאַטין.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנא 43, טעל. 32-41.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און סעקסועלע קראַנקהייטען. 1839
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויסהעקאַל)
נעמט אָן פון 9—11 און פון 5—6 אָוונד

לשמוע אל הרנה ואל התפלה.
מיר מאַכען בעקאַנט, אַז אין לאָקאַל פון בית לחם, חסכאַדניאַ 70, פראָנט 1. שטאָק וועט ווערען געדאַוועגט
ימים נוראים
און גאַנץ סוכות פון בערימטע בעלי תפלות. די הכנסה געהט פאַר'ן „בית לחם".
פּלעצער צו ביליגע פּרייזען!
דינגען שטעט קאָן מען אין לאָקאַל פון „בית לחם" אין דער פריה פון 10—12 און פון 6—9 אָוו.

Dr. med. Braun
23 פאַלודניאָווא 23
— — טעלעפאָן 26 .40 — —
צוריקגעקערט.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וענעריש-קראַנקהייטען און מענער שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ ליכט (האָר-אויספאַל).
נעהמט אָן פון 9—12 און פון 5—8 אָוונט

אַ הערצליכען מזל טוב ווינשען מיר אונזער ח'
איציק קוילענברענער
צום געבורט פון זיין
נייגעבוירענעם זוהן.
די חברים פון אַרטעל ביים פראַ. פּליישבעאַרבייט.-בראַנשע אין לאָדז.
639

שפענדע.
פרוי חוה ראָזענפעלד
שפענדעט צוליב איהר אבריזע נאָך אַמעריקאַ אַ קישען מיט עטליכע קליידער פאַר אַנאַ זמע יתומה
632

טיכטיגע אינקאַסענטען
ווי אויך אינקאַסאַנטקעס
קענען זיך זאָפאָרט מעלדען אין
„לינת הצדק" צעגעלניאַנא 53
645

אכטונג! אכטונג!
צענטר. האַנדוו. פערב. פאַלודניאָווא 4.
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, דאָס היינטיגען ר"ה ויו"כ וועט דאַווענען אין אונזער פריש רעמאָנטירטען לאָקאַל דער גוט בעקאַנטער חזן ה'
א. בעססער
(אויס נאָווא-ראַדאָמסק)
מיט אַ גוט איינשטודירטען כאָר.
דאָס פערדינגען פּלעצער קומט פאַר יעדען טאָג פון 11—1 פאַרמיטאָג און פון 6—9 אָוו. אין קאַנצעלאַריע פון צענטר. האַנדוו. פערב פאַלודניאָווא 4.
פרייזען מעסיגע! 637 פרייזען מעסיגע!

נוצליך פאַר אייער געזונד
דער בעוואוסטער ערשט-קלאַסיגער
פּענסיאָנאַט עלבינגער
טאָמאַשאָוו מאַזאָוו.
מאַכט דערמיט בעקאַנט, אַז עס ווערען אָנגענומען געסט אויף די קומענדע ימים טובים. ערשט-קלאַסיגע קיך מיט רייכע געזונדע בעקעסטיגונג אויך ווערט איינגעאָרדנעט אַ אייגענער מנין מיט אַ זעלטענעם בעלי תפלה
דער פּענסיאָנאַט איז פון אַלע זייטען אַרומגענומען פון די בעריהמטע ספּאַלער וועלדער איבעראַל עלעקטרישע בעלייכטונג ווי אויך אַלע מאָדערנע בעקוועמליכקייטען, קורץ: בעקיוועם און פערגעניגענספאַל אין אַלע הינזיכטען
פרייזען צוגענגליך.
בעמערקונג: דער פּענסיאָנאַט וועט אויך צום ווינטער זיין אָפען אָהן איבעררייס אין ספּעציעלע וואַרעמע זוניגע צימערען און עס ווערט בעזונדערס אַכט געלעגט אויף דער היימליכקייט אַנגענעהמער פערוויילונג און צופרידענהייט פון די געסט.
565

דעם פאַסער זינדעל פיין צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זיין זוהן
נ"ע מרדכי דוד פיין
דריקט אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל
די פערוואַלטונג פון צענטר. כוח-ים- און פאַבריק.-פערבאַנד פון דער לאַדזשער וואיעוואָדזשטווע (פּיעטריקאַווער 10).
849

מעמק לבנו הננו משתתפים בצערם הגדול של משפחת פיין בהלקח מהם באביב שנותיו בנם הבלתי נשכח
מרדכי דוד נ"ע
ה' ינחם אתכם בתוך שאר אבילי ציון וירושלים!
דוב באַדזעכאָווסקי, חנוך נקוסעוויטש, יעקב בערקאָוויטש, מרדכי באַדזעכאָווסקי, חיים שטילער, שמואל צאַהן, אברהם רובינשטיין, וואָלף טרויבע.
649

אַ טיכטיגער און ערליכער
יונגערמאַן
קען גוט שרייבען און לעזען זוכט אַ פּאָסטען אין וואָס פאַר א בראַנזשע ס'איז אויך בעקאַנט אין דער מאַנופאַקטור-בראַנזשע. אָפערטען אונ' ער "K".

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער פאַמיליע פיין צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זייער אונפערגעסליכען
נ"ע מאַטעק
זאָל איהם די ערד גרינג זיין!
יצחק בערקענוואַלד, חיים פריזער, שאול ליכטענשטיין, ש. קאַפּלאַן, יצחק גראָסמאַן, משה ליס, משה וועטשטיין, יוסף בראַנדוויינמאַן, ש. רייבענבאַך און משה מייראַנץ.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 1. סעפטעמבער 1926

וועט מען טאקי די לופט רייניגען?

אויב די „מאראלישע סאנאציע", וועלכע האט ביי אונז געזאלט קומען נאָך מאַרשאַלעק פילסודסקי'ס רעוואָ-לוציע, האָט נישט דערפילט אַלע האָפ-נונגען פון דער בעפעלקערונג האָט זי אָבער געשאַפען אַ שטימונג, וואָס קאָן מיט דער צייט אין איהרע רעזולטאַטען דאָך עפּיס ממשות'דיגעס אויפטון. אַ בעוויז דערויף געפונען מיר אין די סענסאַציאָנעלע אויפדעקונגען וועגען דער וואַרשאָווער אויספאָרשונגס-פּאָליציי, וועלכע וועלען זיכער „רייניגען די לופט" פון אונזער געזעלשאַפט.

היגע פּאָליציי - בעאַמטע און קאָמי-סאַרען, וואָס זענען שותּפים פון די גע-פעהרליכסטע גנבים און איינברעכער; אַ פּאָליציי, וואָס ווייסט ווער ביי וועמען גנב'עט און איז אַ פּראָטעקטאָר פון די גנבים; בעאַמטע, וואָס זענען נאָך דאַן גרייט צו געפונען דעם גנב אָדער צו לאָזען אָפּגעבען די גנבה, אויב מען וועט זיי דערפאַר גוט בע-צאָהלען; אַ פּאָליציי, וואָס טאָלע-רירט, אַז איהרע אָנגעשטעלטע זאָלען ווי געמיינע שאַנטאַזשיסטען אַרויספּרע-סען געלד פון די יודישע סוחרים — די האָהר שטעלען זיך אויף פשוט אויף דעם קאָפּ, ווען מען לעזט איצט אין דער וואַרשאָווער פּוילישער צייטונג פון די פּילסודסקיסטען „גלאָס פּראַוודי" אַלע די סענסאַציאָנעלע אויפדעקונגען וועגען די וואַרשאָווער פּאָליציי - פערברע-כענס, וואָס ווערען פון קיינעם נישט אָפּגעלייקענט.

ס'איז שרעקליך, וואָס אַזעלכע צו-שטענדע האָבען ביי אונז, בפרט נאָך אין דער סאַמע הויפּט-שטאָט פון דער מלוכה, געקאָנט זיין מעגליך, ס'איז אָבער דאָך אַ געוויסער טרייסט, וואָס איצט רעדט מען ענדליך דערוועגען עפענטליך און מען נעהמט זיך צו היי-לען די קרענק. שוין האָבען מיר געלע-זען, אַז אויפ'ן בעפעהל פון דעם אינערן-מיניסטער האָט זיך די פּראָקו-ראַטאַריע גענומען אויסצופאָרשען דעם ענין און לאָמיר האָפען, אַז די אויס-פאָרשונג וועט נישט שטעהן בלייבען פאַר קיין שום שוועריגקייטען, און וועט די שולדיגע ווי געהעריג בעשטראָפען.

צי זאָל אָבער די „מאָראַלישע סאַ-נאַציע" שטעהן בלייבען נאָר ביי דער וואַרשאָווער פּאָליציי?

מיר ווילען נישט איבערטרייבען. מיר ווייסען, אַז עס זענען פאַרהאַן טויזענדער בעאַמטע און מלוכה-אָנגע-שטעלטע, וואָס דערפילען ערליך און אָנשטענדיג זייער פליכט, אָפטמאָל גאָר שלעכט בעצאָהלט און אונטער די שווערסטע בעדינגונגען. מיר ווייסען אָבער אויך, אַז קאָרופּציע און אומ-ערליכקייט איז ליידער פערשפּרייט נישט נאָר צווישען מאַנכע בעאַמטע פון דער וואַרשאָווער פּאָליציי, נאַר אויך אין געוויסע אַנדערע אַמטען און אינסטאַנצען.

מיר ווייסען, אַז בעזונדערס די יודישע בעפעלקערונג האָט זעהר פיל צו ליידע, ווייל די לאַפּאָווניקעס און שאַנטאַזשיס-טען מיינען דוקא צווישען יודען צו זוכען זייערע בעסטע קרבנות.

נישט אויף וואַרשאָ אַליין וואָלט זיך דאַרום איצט בעדאַרפט בעשרענקען די ב'ינדליכע אויספאָרשונג, וועלכע מען וועט איצט אָנהויבען אויפ'ן בעפעהל פון דער רעגירונג און נישט ביי דער פּאָליציי וואָלט די אויספאָרשונג בע-דאַרפט שטעהן בלייבען.

אין אונזער אייגענעם אינטערעס איז אָבער, אַז מיר, יודען, זאָלען דער רע-גירונג מיטהעלפען ביי אַזאַ אויספאָר-שונג. דוקא ווייל מיר האַלטען מאַנ-כעסמאָל אַזעלכע פערברעכענס בסוד אויס מורא, אַז מען זאָל זיך אין אונז נישט נוקם זיין, געהמען זיך אונזערע שאַנטאַזשיסטען און לאַפּאָווניקעס דאָס ר כט קודם כל אויף יודען און אויף קאָסטען פון יודען צו בעגעהן די מיאוסעסטע פערברעכענס.

וועט מען טאַקי באמת און אויפריכ-טיג וועלען דורכפיהרען אַ גרינדליכע אויספאָרשונג און סאַנאַציע, דאַן איז די פליכט פון אונז יודען דערביי מיט אַלע כחות מיטצוהעלפען. **מ. פ.**

טראגעדיע פון די רייכע אינדיאנער אין אמעריקא

(קארעספאנדענץ פון ניו-יארק).

פאר'ן העכסטען געריכט אין ניו-יאָרק קומט איצט פאָר אַ פּראָצעס, וואָס קלינגט ווי אַ מעשה פון „טויזענד און איין נאַכט" און זעהט אויס, ווי אַ פאַנטאַזיע, וואָס נאָר דער שטן אַליין האָט געקענט אויס טראַכטען.

ווי בעוואוסט האָבען די ווייסע זיגער, ווען זיי זענען געקומען אין לאַנד, בייס-לעכווייז פערשטויסען די פריהערע, רויט הויטיגע בעפעלקערונג, האָבען זיי גע-טריבען אַלץ ווייטער צום מערב. די איינגעבוירענע אינדיאַנער, ווען זיי זע-נען געקומען אין בעריהרונג מיט דער ווייסער קולטור, זענען זיי צעשמאָלצען און צוגאַנגען ווי דער שניי פאַר דער זון. אַלקאָהאָל, סיפיליס און אַנדערע מתנות, וואָס די ווייסע האָבען צו זיי געבראַכט, האָבען דערגרייכט דאָס רוב דעם ציל צו וועלכען דער שווערד האָט נישט געקענט דערגרייכען.

דער רעשט, וואָס איז געבליבען, האָט די באַרמהערציגע וואַשינגטאָנער רעגירונג בעזעצט אין די וועלדער, אין ספּעציעל רעזערווירטע ערטער, פון וואַ-נען די אינדיאַנער האָבען זיך נישט געטאָרט אַרויסרירען. נאָר אַזוי ווי די וועלדער האָבען נישט געקענט שפּייזען די רויט-הויטיגע בעפעלקערונג האָט זיי די רעגירונג געמוזט אויסהאַלטען. די אינדיאַנער זענען געוואָרען קעסט-קינ-דער ביי די ווייסע אייראָפּעער.

דערווייל איז אַמעריקאַ געוואַקסען, מען האָט געדאַרפט האָבען אַלץ מעהר נייע ערד פאַר די אָנגעקומענע און מען האָט די אינדיאַנער געמוזט בעטען מחילה און זיי אָנווייזען אַ נייעם אָרט ערגעץ אין דער מדבר אויף צו לעבען די לעצטע ביסעל יאָהרען, וואָס זיי איז נאָך בעשערט צו וואַנדערן אויף דער ערד.

איינער פון די עקשנות'דיגע שבטים, וואָס האָבען נישט געוואָלט טאָן קיין טובה די ווייסע און אויסשטאַרבען זע-נען די אָסאַגע-אינדיאַנער. מיט זיי האָט מען זיך לאַנג געמאַטערט אין דער העכ-סטער ראַט אין וואַשינגטאָן האָט ענד-ליך געפונען פאַר צוועקמעסיג זיי צו בעזעצען אין דעם מדבר פון שטאָט אָק-ראַהאָמאַ, צווישען בערג, אויף וועלכע עס וואַקסט נישט קיין בוים, נישט קיין גראָז. און אין אמת'ן צו וואָס דאַרפען די אינדיאַנער פּרוכטבאַרע ע"ד ווען זיי עסען סיי ווי קעסט ביי דער רע-גירונג?

מאַכט זיך אָבער מעשה שטן און פון די בערג און פון דעם וויסטען זאַמד, וואָס געהערט צו די אינדיאַנער הויבט אָן פליסען פּעטראָליאום און עס גיסט זיך דער טייערער זאַלב ווי פון קוואַלען.

די אָרימע אינדיאנער ווערען פּלוצ-לונג רייכע מענשען, גבירים, אדירים. עס איז רעכט דאָס אַזאַ רויט-הויטיקער אָסאַגע-אינדיאַנער האָט פּלוצלונג בעקו-מען הכנסה 30,000 דאָלאַר אַ יאָהר. אין יאָהר 1920 האָבען 2229 מענשען, אַזוי גרויס איז געווען דער שבט, בעקומען אויסגעצאָלט פאַר זייער רעכט אויף דעם נאַפט 18 מיליאָן דאָלאַר.

קוים זענען די רויט-הויטיגע אינדיאַ-נער געוואָרען רייך האָבען זיך צו זיי אָנגעהויבען צושאַרען די ווייסע און זיי לערנען ווי אַזוי אויסצוגעבען דאָס געלד. די אינדיאַנער האָבען אָנגעהויבען לע-בען, אַ גוטען טאָג, הוליען, פאַרען אין אויטאָמאָבילען. עס זענען בצקומען שע-נע פרויען, ווייסע עלעגאַנטע און האָ-בען חתונה געהאַט מיט די אינדיאַנער. עס זענען געקומען אַגענטען און האָבען אויפגעקלערט די נאַאיווע אינדיאַנער, אַז זייער לעבען איז טייער גענוג און זיי דאַרפען זיך פערזיכערען אין פאַל פון טויט אויף גרויסע סומעס. דעם פאַ-ליס האָבען זיי געלאָזען אויפן נאָמען פון ווייסען גוטען פריינד, זאָל ער האָ-בען פון זיי אַנ'אָנדענקען.

פּלוצלונג האָט מען בעמערקט, אַז די רייכע אינדיאַנער, וועלכע האָבען חתונה געהאַט מיט די רייכע פרויען, וועלכע האָבען פערזיכערט זייער לעבען אויף ג'ויסע סומען אָדער סתם אינדיאַנער, וואָס האָבען אַ גרויסען פערמעגען גייען אַוועק פון דער וועלט אויף אַנ'אומנאַ-טירליכען אופן. דער איינער פערשווינדט ערגיץ אין וואַלד, אַ צווייטער ווערט גע הרג'ט צוזאַמען מיט דער גאַנצער פאַמיליע, ביי אַ דריטען קומט פאַר אַנ-אויפרייס א. א. וו.

גלייכצייטיג האָט מען בעמערקט ווי עס מעלדען זיך „יורשים", וועלכע האָ-בען מיט'ן אומגעקומענעם געהאַט אַ גאַנץ קנאַפען שייכות, עס מעלדעט זיך די ווייסע פרוי, וואָס האָט ערשט מיט אַ פאַר וואָכען צוריק חתונה געהאַט, עס מעלדען זיך סתם גוטע ברידער מיט וועלכע די אינדיאנער האָבען געהוליעט די אַלע האַבען נאָטאַריעלע דאָקומענטען וואָס בעווייזען זייער רעכט אויפ'ן אינ-דיאַנישען פערמעגען.

עס האָט זיך אָנגעהויבען אַנ'אויספאָר-שונג און עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז עס עקזיסטירט אַ באַנדע פערברעכער זעהר גוט אָרגאַניזירט, וועלכע האָט דעם צוועק אָפּצורוימען די רייכע אינ-דיאַנער מיט זייערע יורשים פון וועג. די אויספאָרשונג איז געווען זעהר שווער ווייל די פערברעכער-באַנדע האָט איהרע העלפער אין די הויכע ספערען. עס קאָסט שוין אָפּ דער רעגירונג 250 טוי-זענד דאָלאַר.

נישט קוקענדיג אויף דעם געזאַמעל-טען מאַטעריאַל האָט מען פאָרלייפיג פערפיה-ט אַ פּראָצעס געגען 3 פערזאָן: האַלערט, ראַמפּייש און בורטאַרט. האַ-לערט ווערט בעשולדיגט דאָס ער האָט געדונגען מערדער אומצובריענגען די פאַמיליע סמיט. ביי'שאַר איז האַלעס אַ פלימעניק און זיין פרוי איז אַ שוועסטער פון ריטאַ סמיט „די איינציגע יורשטע פון א פערמעגען פון 2 מיליאָן דאָלאַר"

מען האָפט אָבער, אז אויך די איבע-ריגע פערברעכער וועלען סוף כל סוף צוגעצויגען ווערען צו פעראַנטוואָרט-ליכקייט.

אַזוי איז די אינדיאנער זייער רייכ-קייט געוואָרען זייער אומגליק. און די רייכקייט איז ווירקליך א אומגעווענליכע. ביז איצט האָבען זיי שוין בעקומען אויסגעצאָהלט פאַר פעטראָלעאום - קאָנ-צעסיעס 180 מיליאָן דאָלאַר און דאָס פערמעגען מעהרט זיך אָן א שיעור, אָבער דערווייל האָט זיי די עשירות געבראַכט נאָר אומגליק, קראַנקהייט און פריהצייטיגען טויט.

א. בערנשטיין.

„טי מוב, איא זדרוב"...

די בעשולדיגטע אין מיסברויפען בלייבען דערווייל אויף זייערע אמטען.

שוין 9 טאָג, ווי טאָג-טעגליך ווערען פערעפענטליכט די בעשולדיגונגען פון „גלאָס פּראַוודי", בעשולדיגונגען מיט נעמען, פאַקטען און מיט אַ פאָדערונג צו די מאַסגעבענדע קרייזען, אַז ס'זאָל בעשטימט ווערען אַ פאַך-קאָמיסיע, וואָס זאָל אין דער ערשטער רייה פערזיכע-רען אַלע אַקטען אין אויספאָרשונגס-אַמט און —

דערווייל, ווי די צייטונג בעהויפטעט, איז אין דער דאָזיגער הינזיכט גאָרנישט געטון געוואָרען. דער פּחד, וואָס איז אין אָנהויב בעפאַלען די דאָזיגע „גע-זעלשאַפט", הויבט שוין אָן פערבייגעהן. זי ווערט דרייסטער און הויבט אָן צו פעררייבען די סמנים פון איהר טעטיג-קייט. אַזוי, דערצעהלט ווייטער די צײ-טונג, ווערען טאָג-טעגליך אַרעסטירט קעשענע-גנבים און ווערען באַלד בע-פרייט מיט אַ פעראָרדנונג תּיכף צו פער-לאָזען וואַרשאַ.

אויף אַזאַ אופן ווערט מען פּטור פון צוועגטועלע עדות, וואָס קענען אַמאָל „פערשיטען", חלילה.

אַזוי צ. ב. בעמיהט זיך דער פּאָפּו-לער-געוואָרענער באַכראַך, אַז די וואָס האָבען דורך איהם געליטען, זאָלען איהם נישט אַרויסגעבען. איינער פון די האָט וועגען אַזאַ בעמיהונג מיטגע-טיילט דער רעדאַקציע פון „גל. פּ.".

דאָס אויספּרעסען געלד האָט בעריי-כערט נישט איינעם פון די בעאַמטע. די דאָזיגע סיסטעם האָט בעזונדערען ערפאָלג געהאַט צווישען די יודישע סוחרים, וועלכע האָבען נישט געוואוסט פאַר וואָס, נאָר זענען געווען טעראָרי-זירט און האָבען געמוזט צאָהלען. די ספּעציאַליסטען אויף דעם דאָזיגען געביט זענען געווען שאַבראַנסקי און זיין געהילף דאָבושענסקי, אַ געוועזע-נער רוסישער איספּראַווניק, אַ ספּעציאַ-ליסט אין אַלע שמוציגע געשעפטען, וואָס ביי זיי פלעגען אַלס קרבן פאַלען די יודישע סוחרים פון ביעלאַנסקאַ ביז מוראַנאָוו.

זייער דריטער „מיטאַרבייטער" איז געווען דער פּשאַדאָווניק שווערע. מ'פלעגט קומען אין אַ גרויסען טראַנס-פּאָרט לאַגער „זוכען גנבות", דאַרף מען דאָך משמעות אַרויסוואַרפען אַלע סחורות פונ'ם גרויסען לאַגער. וואָס זשע טוט גאָט? אַ בעדייטענדע „לאַפּובקע" און די פעראָרדנונג איז צוריקגעצויגען...

בשותּפות מיט אַ צאָל-בעאַמטען פלעגט מען קומען מאַכען רעוויזיעס, זוכען געשמוגעלטע סחורה. דער צאָל-בעאַמטער פלעגט אָפּנעהמען זיין חלק פון דער לאַפּובקע און אַלץ פלעגט בלייבען אין „אָרדנונג". און די סוחרים פלעגען צאָהלען...

פלעגט ביי אַ סוחר פּאַסירען אַ גנבה, האָט מען איהם שוין געמאָלקען, די „אָבּ-סערוואַציע" פון די גנבים האָט דאָך געקאָסט, און האָט זיך אימיץ אָפּגע-זאָגט צו צאָהלען, האָט ער שוין נישט געהאַט קיין האָפנונג צו געפינען אַ מאָל זיינע פערלוירענע זאַכען.

אַנ'אָריגינעלער שאַנטאַזש-מיטעל איז געווען — אַנאָנימע מסירות, וועלכע ס'פלעגען אויספיהרען די „פערמיטלער". אויפ'ן גרונד פון אַזאַ מסירה — הגם ס'איז נישט געווען קיין פעראָרדנונג פון פּראָקוראָר, וואָס נאָר ער גופא קען, אויפ'ן גרונד פון אַנ'אַנאָנימע מסירה אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג וועגען אַ רעוויזיע — פלעגט מען פער'חתמ'ענען קאַסעס מיט ווערטפולע זאַכען, מיט געלד, און נאָכדעם פלעגט קומען אַ „מאַכער". וואָס פלעגט דראָהען מיט קאָמפּראָמענטאַציע...

— לאַפּובקע – און דער ענין פלעגט ווערען „ערלעדיגט".

אָפט פלעגט טרעפען, אַז אין אויס-פאָרשונגס-אַמט פלעגען פערלוירען געהן דעפּאָזיטען, א. אַ. וו. ס'פלעגען אפילו פערלוירען געהן אַקטען, וואָס זייער אינהאַלט האָט געקענט פאַר בעשטימטע פערזאָנען זיין קאָמפּראָמיטירענד, און די צייטונג ערקלעהרט:

„איינער אַזאַ „פערלוירענער" דאָ-קומענט, וועלכען דער אויספאָרשונגס-אַמט האָט פ ע ר ק ו י פ ט פאַר אַ בע-דייטענדען בעטראַג צו די פערזאָנען, וועלכע האָבען דורכ'ן דאָזיגען דאָקומענט געקענט קאָמפּראָמיטירט ווערען — אַזאַ דאָקומענט געפינט זיך אין רשות פון דער רעדאַקציע און זי האָט איהם בע-לעגט ביים אויספאָרשונגס - ריכטער".

הפּנים די רעדאַקציע פון „גל. פּראַוו-די" וועט נאָך נישט גיך פערענדיגען מיט איהרע רעוועלאַציעס. די דאָזיגע אָרדנונגען אין אויספאָרשונגס - אַמט האָבען געדויערט 8 יאָהר. קען מען דען אַלץ וואָס דאָרט איז אָפּגעטון געוואָרען, איבערדערצעהלען. כאַפּ'לאַפּ ?..

א גראנדיעזער ביאליק-אווענד אין פאריז.

פּ אַ ר י ז. (יט"אַ). דעם 25-טען אוי-גוסט איז אין די זאַלען פון האָטעל „לוטעטיאַ" פאָרגעקומען אַ גראַנדיעזער קבלת-פּנים לכבוד דעם דיכטער ביאַליק, וועלכער וויילט איצט אין פּאַריז. פּאָר-זיצער איז געווען דער געוו. לעגינגראַ-דער ראַבינער ד"ר אייזענשטאַדט. די אָנוועזענדע האָבען געמאַכט ביאַליק'ן אַ שטורמישע אָוואַציע.

עס האָבען גערעדט הלל זלאַטאָפּאָל-סקי, דער דיכטער שניאור און אַנד. הרב הראשי פון פראַנקרייך האָט צוגע-שיקט אַ שריפטליכע בעגריסונג. אַ שריפטליכע בעגריסונג איז אויך אָנגע-קומען פון מאַקס נאָרדוי'ס פאַמיליע.

אויף אַלע בעגריסונגען און רעדעס האָט אָבגעענטפערט ביאַליק אין אַ לענ גערע רעדע. מיט 4 יאָהר צוריק, האָט ביאַליק געזאָגט, האָבען רוסישע יודען געשאַפען אין בערלין אַ יודישען צענטער. דאָס בערלינער יודענטום האָט זיך אַ זיהר געטון אַ דאַנק דעם נייען שטאַר-קען שאַפענדען שטראָם. פיל וויכטיגע העברעאישע ווערק זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען אין בערלין מיט דער אונ-טערשטיצונג פון די דייטשע יודען.

איצט איז אַנ'ענהליכער צענטרום גע-שאַפען געוואָרען אין פּאַריז. אויך דאָ מוזען פערפלאַנצט ווערען זוימען פון דער העברעאישער קולטור.

ביאַליק האָט געענדיגט זיין רעדע מיט אַנ'אויפפאָדערונג צו אַרבייטען פאַר דעם ווידער-אויפבוי פון ארץ-ישראל.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47 tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען בעשטראַהלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.

317 נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

נײַער פאָלקסבלאַט
1. סעפטעמבער 1926.

דאָס לאָדזשער לעבן

נײַער פאָלקסבלאַט
1. סעפטעמבער 1926.

1 מיטוואָך כב אלול תרפ"ו	סעפטעמבער זון־אויפגאַנג 4,41 זון־אונטערגאַנג 6,32 לענג פון טאָג 14

עקזעקוציע פאַר פעררעגנענע שטייערן זאָל מען אָבשטעלען.

(ב) נעכטען האָט זיך צום פערטרעטער פון פרעזעס פון דער „איזבאַ סקאַרבאָוואַ" געווענדעט אַ דעלעגאַציע פון פוילישע און יודישע סוחרים. די דעלעגאַציע האָט אָנגעוויזען, אַז דאָס לאָדזשער סוחר'טום צאָהלט איצט אינטענסיוו די שטייערן און דעריבער וואָלט געווען געווינשען, אַז ס'זאָלען אויפגעהאַלטען ווערען די עקזעקוציע-שריט פאַר די סוחרים, וועלכע וועלען מיט-וויין איינצאָהלען ייערע שטייער-חובות.

ה' ניידער האָט צוגעזאָגט דעם ענין גינסטיג צו ערלעדיגען.

* * *

(ב) אַלס רעזולטאַט פון דער אינטערווענץ פון די סוחרישע אָרגאַניזאַציעס וועט די „איזבאַ סקאַרבאָוואַ" בעטראַכטען ביז'ן 16 ד. ח. די אינדיווידועלע ביטעס פון שטייער-צאָהלער אויפצוהאַלטען ביי זיי די עקזעקוציעס. עס וועלען אויפגעהאַלטען ווערען די עקזעקוציעס ביי די מענשען, וועלכע וועלען אַרויסווייזען אַ גוטען ווילען צו בעצאָהלען זייערע שטייערן.

שטיצע פאַר אַרבייטסלאָזע.

אַקציע אויסצומיידען מיסברויכען,

(ב) דער אַרבייטסלאָזער פאָנד האָט בעשלאָסען צו רעאָרגאַניזירען דעם סיסטעם פון ד' אויסצאָהלונגען פון אונטערשטיצונגען, כדי אויסצומיידען מיסברויכען מצד די, וועלכע נעהמען נאָך אונטערשטיצונג נאָכדעם, ווי זיי האָבען שוין בעקומען אַרבייט.

צו דעם צוועק האָבען געוויילט אין לאָדז די פאָרשטעהער פון אַרבייטס-מיניסטעריום און הויפּט-אַרבייטסלאָזען-פאָנד און האָבען אָבגעהאַלטען אַ גאַנצע רייה קאָנפערענצען.

וואָיעוואָדזטווע.

(מ) די אונטערהאַנדלונגען וועגען איבערטראָגען די לאָדזער וואָיעוואָדזטווע אין פּאָזנאַנסקי'ס פּאַלאַץ אויף אָגראָדאָוואַ האַלטען ביים פערענדיגט ווערען. אין בנין פון דער וואָיעוואָדזטווע זאָל איבערגעטראָגען ווערען די „איזבאַ-סקאַרבאָוואַ" און דאָס שול-קוראַטאָריום.

אויפפרישען די הייזער

רעגירונגס-קאָמיסאַר וועט וועגען דעם אַרויסגעבען אַ פעראָרדנונג.

(ב) נאָך מיט צוויי יאָהר צוריק האָט דער דאַמאַלסדיגער וואָיעוואָדע גראַפיק בעפוילען דעם רעגירונגס-קאָמיסאַר, אַז ער זאָל אַרויסגעבען אַ פעראָרדנונג צו די הויזבעזיצער, זיי זאָלען אַדורכפיהרען רעמאָנטען און אויפפרישען זייערע הייזער.

צוליב דעם, וואָס די וואָיעוואָדזטווע האָט פעסטגעשטעלט, אַז אין פערלויף פון דער צייט איז גאָר נישט געטון געוואָרען האָט דער וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט זיך נאָכאַמאָל געווענדעט צום רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט און אינגיכען וועט אין דער היגזיכט אַרויסגעגעבען ווערען אַ נייע פעראָרדנונג וועגען אויפפרישען די הייזער.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פון 4 ביז 8 אָוועגד צו קליניק-פּרייזען.
גדאַנסקאַ 31.

די אפּערע אין לאָדזשער צאָל-אַמט

עס מעלדען זיך נאָך אַ סך געליטענע.

די ענטדעקונג, וואָס דער „נײַער פאָלקסבלאַט" האָט נעכטען געמאַכט וועגען די שווינדלערייען וואָס עס האָט געמאַכט אַ בעאַמטער פון דער צאָל פּאָסט-אָפּטיילונג אויף לוֹאיזע גאַס אַ געוויסער מישאַק האָט געהאַט די געהעריגע ווירקונג. דער פערוואַלטער פון דער פּאָסט-אָפּטיילונג האָט אָנגעהויבען אַן אויספאָרשונג ביי די פּעטענטען וועגען די שווינדלען, וואָס מישאַק האָט געמאַכט.

פון דער אַנדערער זייט ווידער האָבען זיך אָנגעהויבען צו מעלדען אין צאָל-אַמט צעהנדליגער מענשען, וועלכע זענען געקומען, נאָכ'ן אַדורכלייענען די רעפּאָרטאַזשעס פון „נייעם פאָלקסבלאַט" זיך דערוויסען, וואָס ס'איז געוואָרען מיט זייערע פּעקלעך, וואָס זיי האָבען בעקומען פון זייערע אַמעריקאַנער קרובים און וואָס געפינען זיך אויף דער פּאָסט.

ביז איצט האָט קיינער פון זיי נישט געוואָלט אויסזאָגען דעם סוד, אַז אַ בעאַמטער בעמיהט זיך פאַר זיי צו בעפרייען זייערע פּעקלעך פון צאָל. נעכטען זענען זיי אַלע געקומען אין צאָל-אַמט זיך דערוויסען, ווי ס האַלט מיט זייערע ביטעס. דאָרט האָבען זיך אַלע דערוויסט, אַז זיי זענען דורך מישאַק אָפּגענאַרט געוואָרען און פיל האָבען זיך דערוויסט, אַז זייערע פּעקלעך זענען שוין צוריק אָפּגעשיקט געוואָרען קיין אַמעריקאַ אָדער אַנדערשוואו.

צו אונז אין רעדאַקציע איז געקומען אַ גאַנצע רייה געליטענע פון די מישאַק'ס שווינדלערייען, אַ געוויסער ב. כריסטאַוואָוסקי פון טראַוגוטאַ 12, האָט מישאַק'ן געגעבען געלד, כדי אויסצולייזען פון צאָל זיינ'ס אַ פּעקעל, דאָס זעלבע אויך איז געשעהען מיט אַ געוויסען ר. זילבערבערג, ביי וועלכען מישאַק האָט גענומען אויף אַ ביטע צו שרייבען.

מישאַק איז אָבער נאָך אַלץ נישטאָ און וויילט זיך נאָך אויף זומער-וואוינונג און די פּאָסט-דירעקציע קען פאַרלויפיג קיין שום אויפקלעהרונג נישט געבען.

ווי מיר זעהען זענען אַלע קרבנות פון מישאַק געפאַלען צוליב דעם, וואָס די פּעטענטען האָבען נישט געקענט אויסשרייבען די געהעריגע ביטעס און דעקלעראַציעס, צי וואָלט נישט אפשר גלייך געווען, אַז אַ יודישע אינסטיטוציע זאָל זיך אונטערנעהמען אויסצושרייבען פאַר די אָרימע פּעקעל-בעקומער ד ביטע און דעקלאַראַציעס.

און אפשר וואָלט דאָס גאָר געטון די יודישע קהלה אין לאָדז.

ס'וואָלט געווען אַ יושר.

וועגען דער רעגיסטראַציע פון יאָהרגאַנג 1908 און 1906.

(מ) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער רעגיסטראַציע פון די מאַנספּערשוינען, געבוירענע 1908 און דעם פערטיג-מאַכען די ליסטעס פון 1906, האָט דאָס מיליטער-פּאָליצייאישע ביוראָ ביים מאַגיסטראַט אויפגעפאָדערט אַלע הויז-בעזיצער אָדער אַדמיניסטראַטאָרען אָפּצונעהמען אין זייערע קאָמיסאַריאַטען די דרוקען, אין וועלכע מ'דאַרף אויפגעבען די געבוירענע מענער פון 1906 און 1908 און ביז'ן 1-טען אָקטאָבער צוריקגעבען אין די קאָמיסאַריאַטען.

די, וואָס וועלען נישט אויספיהרען די דאָזיגע פעראָרדנונג וועלען צוגעצויגען ווערען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

פערהיטונגס-אַקציע געגען שקאַרלאַטין-עפּידעמיע.

(מ) אויף דער זיצונג פון דער דעלעגאַציע ביי דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג פון מאַגיסטראַט איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צום מאַגיסטראַט מיט אַ פאָרשלאַג, אַז דאָס סאַנאַטאָריום פאַר שווינדזיכטיגע קינדער זאָל טעטיג זיין ביז סוף יאָהר.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט זאָל געשלאָסען ווערען אַן אָפּמאַך צווישען מאַגיסטראַט און דער קראַנקען-קאַסע וועגען אויסהאַלטען אין סאַנאַטאָריום דרייסיג קינדער אויפ'ן חשבון פון דער קראַנקען-קאַסע.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען אויפ'ן פאָרשלאַג פון דער דאָקטוירים-קאָמיסיע, אויסצואַרבייטען אַ פּראָיעקט אויסצובויען די שטאָטישע שפּיטאָלען און איינאָרדנען אַ רענטגען-קאַבינעט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

צוליב דעם וואָס עס פערשטאַרקט זיך די עפּידעמיע פון בויך-טיפוס, האָט די דעלעגאַציע בעשלאָסען זיך צו ווענדען צום מאַגיסטראַט מיט אַ פאָרשלאַג, אַז ס'זאָל תיכף געעפענט ווערען אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל אַ רעזערוו-באַראַק פאַר טיפוס-קראַנקע.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען זיך אָקטיוו אַנצושטעלען, אַז די שקאַרלאַטין-עפּידעמיע זאָל זיך נישט פערשפּרייטען קיין לאָדז. צו דעם צוועק איז אויסגעוועהלט געוואָרען פאָלגענדע קאָמיסיע: ד"ר סקאַלסקי, ד"ר סטאַזשינסקי, ד"ר מיטעלשטעט, ד"ר ווייליאַנד, ד"ר גוטענטאַג, ד"ר מאָגילניצקי, ד"ר זאַלינסקי און ד"ר קניכאָוויעצקי.

עס וועט פּראָיעקטירט צו פערגרעסערן צו דעם צוועק דאָס אַננאַ-מאַריאַ-שפּיטאָל מיט 70 בעטען און צו עפענען אַ ספּעציעלען באַראַק פאַר שקאַרלאַטין קראַנקע אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

\-\-\-\-

ליקווידירט דעם שטרייק פון די זאַקען-אַרבייטער

(ב) נעכטען איז ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר וואָיטקעוויטש פאָרגעקומען אַ בשיתופות'דיגע קאָנפערענץ וועגען דעם שטרייק אין דער זאָקען-בראַנזשע.

דער אַרבייטס-אינספּעקטאָר האָט פאָרגעשלאָגען 12 פּראָצענט הוספה פאַר אַלע אַרבייטער אָהן אונטערשיד אין האָט בעטאָנט, אַז ער האַלט די קאָנפערענץ פאַר די לעצטע.

די אינדוסטריעלער האָבען דערויף מסכים געווען. די אַרבייטער-פאָרשטעהער האָבען ערקלערט, אַז זיי דאַרפען די הסכמה פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג.

נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען אַ גרויסע פערזאַמלונג פון די זאָקען אַרבייטער און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אָנצונעהמען דעם פאָרשלאַג פון אַרבייטס-אינספּעקטאָר וועגען 12 פּראָצענטיגער הוספה און היינט צוטרעטען צו דער אַרבייט.

3 חדשים טורמע פאַר געבען אַ פּאַטש אַ דאָקטאָר.

(או) דאָס לאָדזער קרייז-געריכט האָט נעכטען בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען אָלגאַ וועסטוואַל וועלכע איז בעשולדיגט געוואָרען, אַז דעם 6. מעדך איז זי געקומען אין דער „לעטשניצע" פון קראַנקען-קאַסע מיט אַן אָפּגעבריהט קינד נאָך מעדיצינישע הילף. וועסטוואַל האָט נישט געוואָלט שטעהן אין דער רייה און האָט דורכאויס פערלאַנגט, אַז דער דאָקטאָר זאָל זי אָננעהמען אויסער דער רייהע. ווען דער ד"ר מייבוים האָט איהר נישט געוואָלט נאָכקומען איז וועסטפאַל איהם בעפאַלען צוריסען איהם דעם מאַנטעל, געשלאָגען אין פּנים און ווי ס'האָט זיך נאָר געלאָזט.

די אָנגעקלאָגטע האָט זיך פערטיידיגט דערמיט, וואָס זי האָט נישט געקענט אַלס מוטער צוזעהען די יסורים פון איהר אָפּגעבריהט קינד און האָט מורא געהאַט, אַז דאָס קינד זאָל איהר נישט שטאַרבען אויף דער האַנד נאָך איידער זי וועט בעקומען הילף.

דאָס געריכט האָט פערמשפּט די הייסע מאַמע אויף 3 חדשים טורמע.

אפּעריסט בעשווינדעלט דעם פינאַנץ-אַמט אין וולאָצלאַוועק.

אַ לאָדזער סוחר האָט בײַגעהאָלפן ווי דער „רעוויזאָר" האָט אויסגעשווינדעלט 50,000 זל.

(ב) אַ סוחר פון לאָדז, וואָס איז געקומען פון וולאָצלאַוועק איז געווען אַן אַנעדות פון אַן אויסערגעוועהנליכען שווינדעל, וואָס איז אויסגעפיהרט געוואָרען אין דאָרטיגען פינאַנץ-אַמט.

עהערנעכטען איז אין אָרטיגען פינאַנץ-אַמט געקומען אַ „הער", וועלכער האָט זיך פאָרגעשטעלט אַלס דעלעגאַט פון פינאַנץ-מיניסטעריום און האָט געהייסען זיך ווייזען אַלע ביכער. נאָך אַ גענויע רעוויזיע האָט דער „דעלעגאַט" זיך געהייסען ווייזען די טאָג-קאַסע. דער קאַסיר איז אַריין מיט'ן „דעלעגאַט" אין אַ בעזונדער צימער, וואו ס'האָט זיך געפונען די קאַסע און מ'האָט קאָנטראָלירט, אַז אין דער קאַסע געפינט זיך 50 טויזענד זלאָטעס. דעמאָלט האָט דער דעלעגאַט געהייסען, אַז דער קאַסיר זאָל איהם אַריינברענגען אַ בוך. ווען דער קאַסיר איז אַרויס נאָכ'ן בוך האָט דער „דעלעגאַט" אַרויסגענומען די 50 טויזענד זלאָטעס און צוגעמאַכט די קאַסע. נאָכדעם האָט זיך דער „רעוויזאָר" געזעגענט מיט אַלע בעאַמטע און איז רוהיג אַוועק.

נאָך עטליכע שעה האָט מען ערשט בעמערקט די גובה אָבער דער בחור איז שוין נעלם געוואָרען.

גרויסע פערזאַמלונג פון קאָלאָניאַל-קליינהענדלער.

אונטערן פאָרזיץ פון ה' ח. גאָטליב איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון דער קאָלאָניאַל-סעקציע ביים צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין אויף לאָדזער וואָיעוואָדזטווע (זאַוואַדזקאַ 5).

ה' גאָטליב גיט אָפּ אַ טעטיגקייטס-בעריכט פון דער סעקציע, וועלכע צעהלט איבער 500 אַקטיווע מיטגלידער. די בראַנזשע האָט איהרע פערטרעטער אין איצ פינאַנץ-אַמטען און ביי אַלע שטייער-אַמטען. די סעקציע האָט אונטערגענומען אַ רייה עקאָנאָמישע אַקציעס.

די אונטערהאַנדלונגען וועגען פעראייניגען וואָס זענען מצד זאַוואַדזקאַ 5 געפיהרט געוואָרען מיט דער פערוואַלטונג פון צעגעלניאַנאַ 15 האָבען צו גאָרנישט געפיהרט.

צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, וועלכע פאָדערט איף די פערוואַלטונג ווייטער ענערגיש אַרבייטען לטובת די מיטגלידער און זיך נישט אָפּשטעלען פאַר קיין שום שטערונגען פון וועלכען צד זיי זאָלען נישט קומען.

וועגען דער פעראייניגונג פון די לאָדזער קליינהענדלער-פעראיינען

לויט דער איניציאַטיוו פון פאָרזיצער פון צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין אויף לאָדזער וואָיעוואָדזטווע, זאַוואַדזקע 5 איז פאָרגעקומען די ערשטע קאָנפערענץ, צו וועלכער ס'זענען געקומען פערטרעטער פון איניגע לאָדזער קליינהענדלער-פעראיינען.

ה' קירשבוים גיט אָב אַ בעריכט פון וואַרשאָווער פעראייניגונגס-צוזאַמענפאָהר ווי אויך די רעזאָלוציעס, וועלכע מ'אָהט דאָרט אָנגענומען אויף די פּראָווינץ. זיך צו פעראייניגען אין איין צענטראַלע.

צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע צו-פצוגרופען אין די נאָהענטסטע טעג אַ צווייטע קאָנפערענץ אין נאָכאַמאָל איינלאַדען די אַלע פעראיינען, וועלכע זענען צוליב פערשידענע סיבות נישט געווען פערטרעטען.

אַ דורכפאַל פון אַ גנב.

(בל.) ווען פּאַאולינאַ שוואַרץ, ליפּאָוואַ 37, האָט געוואָלט אַריינגעהן צו זיך אין וואוינונג, האָט זי בעמערקט, ווי ביי דער טיר פון דער וואוינונג מייסטרעוועט עפּעס אַ יונגערמאַן.

פרוי שוואַרץ האָט זיך נישט געמאַכט וויסענדיג, בעהאַלטען אין אַ ווינקעל פון קאָרידאָר און געוואַרט, וואָס ס'וועט זיין ווייטער. דער גנב האָט געעפענט די טיר, אַרומגעקוקט זיך אין קאָרידאָר, צי דאָרט געפינט זיך קיינער נישט, איז ער אַריין אין דער וואוינונג, פערמאַכענדיג אונטער זיך שטיל די טיר.

דעמאָלט איז פרוי שוואַרץ רוהיג צוגעגאַנגען צו די טיר, שנעל זי פערשלאָסען און באַלד אַראָפּגעלאָפען צו דעם סטרוזש און איהם דערצעהלט וועגען דעם גנב.

דער סטרוזש האָט גערופען אַ פּאָליציאַנט, וועלכער איז מיט אַ רעוואָלווער אין דער האַנד אַריין אין דער וואוינונג. דער גנב, דערזעהענדיג דעם פּאָליציאַנט, האָט אַוועקגעוואָרפען אַ פּעקעל זאַכען און אַליין געוואָלט אַרויסשפּרינגען דורכ'ן פענסטער. אין דער לעצטער מינוט איז ער אָבער פעסגעהאַלטען געוואָרען און אָפּגעפיהרט אין נאָהנטען קאָמיסאַריאַט.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4.

די האַנדעלס־לאַגע אין לאָדז.

אויפ׳ן היגען טעקסטיל־מאַרק איז היינטיגע וואָך געווען ווייטער אַ לעבּ־האַפטע בעוועגונג. הגם צוליב דעם אולטימאַ זענען געקומען אַ ביסעל וועה־ניגער פּראָווינצער וועלכע האָבען צו

ערלעדיגען זייערע פער־פליכטונגען

איז אָבער די פאָדערונג אויף סחורות נישט געוואָרען קלענער אין פיל פאַברי־קען און אַנגראָסיסטען האָבען געקענט פרייער אַרויסשיקען די שוין פון פרי־הער געמאַכטע בעשטעלונגען פאַר אינ־לאַנד און פאַר עקספּאָרט. געלייזט האָט מען אויך פאַר

ביאַליסטאָקער סחורות.

וועלכע האָבען אין לאָדז אַ זעהר גרויסען אָפּזאַץ, אַזוי אַז די גרעסערע ביאַליסטאָקער פאַבריקאַנטען האָבען דאָ געעפענט זייערע פיליעס.

די סיטואַציע אויפ׳ן טעקסטיל־מאַרק איז געבליבען דיזעלבע, וואָס די פאַהרי־גע וואָך. ס׳פעהלען אויס פיל בוימ־וואָלענע מאַרקאָווע אַרטיקלען, פאַר שטעטישע אַרטיקלען צאָהלט מען אָפּט פּרוים, אַבי מ׳זאָל ליפערען סחורה. די סוחרים פון פּראָווינץ לייזען זעהר גוט און געשמאַק. די בעשטעלקרונג ווערט אין אַ פּאָר וואָכען נישט שטילען דעם הונגער אין

טעקסטיל־סחורות

אין דער גוטער פּדיון פאַר טעקסטיל־סחורות אין לאָדז. בעזונדערס פאַר אַזעלכע אַרטיקלען, וואָס ווערען גע־ברויכט אַ גאַנץ יאָהר איז געזיכערט אויף לאַנגע חדשים. דערפאַר מאַכי זענען די היגע פאַבריקאַנטען און סוחרים אַזוי זיכער, אַז די פּראָווינצער וועלען זיך פון זייערע פערפליכטונגען לייכט אַרויסוויקלען, און די אַלטע סוחרים ווערט קיין ק׳צרים שוועריגקייטען נישט געמאַכט.

די פערקויפס־בעדינגונגען זענען די זעלבע און די סוחרישע טראַנזאַקציעס ווערען אויסגערעכענט נאָר אויף דעם אומזאַץ.

אויפ׳ן

תבואה מאַרק

איז די טענדענץ געווען אַ שטאַרקע. אַלע פרייזען זענען געשטיגען, דער צופוהר איז געווען אַ קליינער נאָר די סוחרים האָבען זיך, נישט קענענדיג אָפּשאַצען די סיטואַציע, אָפּגעהאַלטען פון קויפען און זיך בעגרעניצט מיט דעם נויטיגסטען. ס׳זענען שוין בעקאַנט די רעזולטאַטען פון היי־יאָהריגען גע־רעטעניש. זי איז קלענער פון פאַר־איאָהריגער מיט 6—10 פּראָצ. אָבער צוליב דעם, וואָס פון פאַראַיאָהרען זענען געבליבען ג׳ויסע זאַפּאַסען, וואָל־טען לעולם אין לאַנד די פרייזען נישט געדאַרפט ווערען טייערער. האָט אָבער די רעגירונג דערלויבט אַ פרייען אַרויספיהר פון תבואה און איינציינציג מיט די ערטיילטע קרעדיטען פאַר די לאַ דווירטען אויף פּראָלאָנגירט זיי דאָס איינצאָהלען די שטייערן. פיהרט מען אַרויס די תבואה און מעהל קיין אויס־לאַנד און אין די שטעדט איז דער צופוהר פון תבואה און מעהל אַזוי גוט ווי אָפּגעשטעלט. די תבואה־בערזע רע־אַגירט נאַטירליך אויף דעם מאַנגעל, וואָס איז דערווייל מיט גאָרנישט בע־גיינדעט און די פּרייזען שטייגען און אויב ביז איצט זענען ביי אונז אין לאַנד די פרייזען אויף תבואה געווען נידריגער ווי אין אויסלאַנד, זענען זיי איצט איבערשטיגען דעם וועלט מאַרק־טעט. און ס׳שאַפט זיך אַ פּאַראַדאָקסאַלע לאַגע, אַז אין פּוילען האָבען די מיהלען נישט קיין תבואה און פיל פון זיי וועלכע האָבען געאַרבייט אויף 2 שיכטען, געהען צוריק אַריבער אויף איין שיכט.

סקאַנדאַליעזער טאַט פון דער חברה־קדישא אין לוטאָמירסק.

(פון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

לוטאָמירסק איז אַ שטעדטעל מיט אַלע לייטישע שטעדט צוגלייך. איז דאָ פאַראַן אַ יודישע קהלה. וועלכע פער־נעהמט זיך (ווי לאָדז להבדיל) מיט ענינים פון מקוה און בית־עולם.

אַ חוץ דער יודישער קהלה איז אָבער אין לוטאָמירסק אויך פאַרהאַן אַ חברה־קדישא, וועלכע איז גאַנץ אויטאָנאָם. פערנעהמט זיך די חב״ה קדישא מיט די ענינים פון כויטע און נאָך יעדע טובה, וואָס די חב״ה טוען אַ בר מינן מאַכען די חב״ה־לייט אַ כוסה אין נאָך איינע אין מ פייפט אויפ׳ן טויט. דאָס געלד אויף די סעודה לעך פערשטעהט זיך ווערט גענומען פון די קרובים פון דעם נפטר־בענעם.

לוטאָמירסקער חב״ה קדישא לאָזט זיך נישט שפּייען אין די קאַשע אַריין. מ׳קאָן נישט אָפּקומען ביי זיי מיט שוהי פוהי. זיי שטעלען אַ פּרייז, פון וועלכען מ׳קאָן גאָרנישט אַראָפּהאַנדלען. וויל מען נישט בעצאָהלען, האָבען די חברה־לייט דערויף געזוג מיטלען און מאַכע אַזעל־כע שטיקלעך. למען ידעו.

אָט האָט געכטען לוטאָמירסק גע־קאָכט מיט אַ שטיקעל, וואָס חברה קדישא האָט געמאַכט. מיט עטליכע יאָהר צוריק איז אין לוטאָמירסק גע־שטאָרבען איינער פון די חשיבי העיר ר׳ גרשון ליב נוטערמאַן. זיינע קינדער זענען נישט קיין פערמעגליכע מענשען און האָבען ביז איצט נישט געקענט שטעלען קיין מצבה. דאָס יאָהר האָבען די קינדער מיט אַלע מעגליכקייטען געלאָזט מאַכען אַ מצבה און פערגאַנ־גענעם מאָנטאָג, אין חודש אלול, גע־וואָלט שטעלען די מצבה, עס זענען געקומען קיין לוטאָמירסק די זוהן מיט די טעכטער פון פערשטאָרבענעם פון לאָדז, קאָנסטאַנטין און זדונסקא־וואָלע. די קינדער האָבען אָפּגעצאָהלט דער גמינע מאַר שטעלען די מצבה און בע־קומען די געהעריגע ערלויבניש. אָבער ווען זיי זענען געקומען אויפ׳ן בית־עולם האָבען שוין אָפּגעוואַרט די פאָרשטעהער פון דער חברה־קדישא און פערלאַנגט דעם אָפּצאָהל וואָס ווערט געוועהנליך פערניצט אויף אַ סעודה, דערביי האָבען זיי פערלאַנגט אַ גרויסע סומע, מ׳האָט זיך אָנגעהויבען מיט זיי צו האַנדלען, נאָר די פאָרשטעהער האָבען געטענה׳ט, אַז ביי דער חברה־קדישא זענען „סטאַלע צענעס“ און אַז זיי וועלען גאָרנישט אַראָפּלאָזען. סוף־כל־סוף האָבען זיך די יורשים איינגע־עקשנ׳ט און ערקלעהרט, אַז זיי וועלען גאָרנישט געבען און געשטעלט די מצבה.

אָבער דאָס איז נישט דער סוף: מאָנטאָג אין מיטען נאַכט זענען די חברה־קדישא געקומען אויפ׳ן בית־עולם און אויסגעמויערט די מצבה און זי אַוועקגעלעגט אויף דר׳ערד.

דאָס קען די לוטאָמירסקער חברה־קדישא.

אי״ך.

ראש־השנה־ברכות דורך דעם „קרן־קימת־לישראל“.

לויט דעם טראַדיציאָנעלען מנהג פון די פריהערדיגע יאָהרען האָט דער קאָ־מיטעט פון „קרן־קימת לישראל“ בעשלאָ־סען אויך היי־יאָהר אָנצוזעמען ראש־השנה־ברכות צו פרייגד און קרובים, וועלכע וועלען, ערב ראש־השנה, פע־עפענטליכט ווערען אין דער לאָדזער יודישער פּרעסע.

די זאַמלונג פון ברכות ווערט גע־פיהרט דורך מיטגלידער פון די פער־שידענע ציוניסטישע גרופּירונגען, וועלכע בעזיצען צו דעם צוועק אָפּציעלע זאַ־מעלבויגען ווי אויך אַ לעגיטימאַציע פערזעהען מיט דער אונטערשריפט פון מורשה ה׳ מרדכי מרחיב.

בכדי צו פערלייכטערן דאָס איבער־שיקען די ברכות דורך דעם קרן־קימת זענען בעשטימט געוואָרען צו דעם צוועק פאָלגענדע זאַמעל־פּונקטען:

1) ביוראָ פון „קרן קימת לישראל“ — צענעלניאַנאַ 4.
2) מ. גורין, נאָוואָמיעסקאַ 15.
3) ש. מיינער, זגערזשער 28.
4) צוקערניא „ראַדיאָ“ פּאָלודניאָוואַ 8.
5) א. פייקאָוו, נאַוראָט 2.
6. מ. זאַרעק, זשגאָווסקאַ 18.

אויסער דעם בעקומט מען אויך אויף די דערמאָהנטע ערטער ספּעציעלע וואונש־קאַרטען אַרויסגעגעבען דורך דעם „קרן הקימת לישראל“.

עס איז צו האָפען, אַז די יודישע בעפעלקערונג אין אונזער שטאָט וועט שיקען איהרע ברכות צו ראש־השנה נאָר דורך דעם יודישען נאַציאָנאַל־פאָנד און אַזוי אַרום מיטהעלפען אין דעם אויפבוי פון ארץ־ישראל.

אַרבייטער קיין פראַנקרייך.

אַ נייע פעראָרדנונג, אַז אַפילו מינדיעהריגע אַרבייטער קאָנען אַהין פאָהרען.

(ב) דער מלוכה׳שער אַרבייטס־פער־מיטלונגס־ביוראָ האָט בעקומען אַ נייע פעראָרדנונג וועגען אַרויספאָהרען פון אַרבייטער קיין פראַנקרייך.

לויט דער נייער פעראָרדנונג קענען קיין פראַנקרייך אַרויספאָהרען אפילו מינדיעהריגע פון 15—18 יאָהר, אויב זיי וועלען האָבען אָנ׳ערלויבניש פון זייערע עלטערען אָדער אַפּיטראָפּעס. די מינדיעהריגע וועלען קאָנען אַרויספאָה־רען נאָר אין דער בעגלייטונג פון קרובים אָדער פערטרויליכע פערזאָנען, וועלכע וועלען זיך שריפטליך פערפליכטען צו זאָרגען פאַר זיי אין דער פרעמד. דער־הויפט האַנדעלט זיך דאָס וועגען מינד־יעהריגע מיידלעך.

בויען אַ שאָסע בושעזשין — סטריקאָוו.

(ב) דאָס מיניסטעריום האָט שוין איבערגעשיקט אין מאַגיסטראַט 2 ראַ־טעס צו 15 טויזענד זלאָטס אויף צו בויען אַ שאָסע צווישען בושעזשין און סטריקאָוו.

דער מאַגיסטראַט האָט אָבער ביז איצט נישט געמאַכט קיין פּלענער פון דעם דאָזיגען שאָסע.

צוליב דעם וואָס די ביז איצטיגע דערמאָהנונגען פון דער אויפזיכטס־מאַכט האָבען נישט געהאַט קיין ערפאָלג האָט די דירעקציע פאַר עפנטליכע אַרבייט אין לאָדז אויפגעהאַלטען מיט׳ן צושיקען די דריטע ראַטע ביז עס וועלען נישט פערטיג ווערען די פּלענער.

ימים־נוראים אין „הזמיר“.

אין „הזמיר“ וועט היי־יאָהר אין די ימים נוראים דאַווענען דער וועלט בע־ריהמטער בעלינער קאַנטאָר אברהם נאַרוועזר.

אַליין געבוירענער אין ווילנאַ, האָט ער געענדיגט אַ קאָנסערוואַטאָריום אין אויסלאַנד און שפּעטער געווען אַ לענ־גערע צייט אָן אָפּערען־זינגער און קאָמ־פּאָזיטאָר. לעצטענס איז ה׳ נאַרוועזר געווען קאַנטאָר אין אונגאַרן.

מעלדונג.

אַכטונג, מיטגלידער פון בעקליידונג־פעראיין.

צוליב דעם וואָס לעצטענס קומט מען צו אייך זעהר אָפט קאָנטראָלירען אייער רעכטליכע אָנגעהעריגקייט צום פעראיין מעלדען מיר אייך, אַז דער־קלערונגען זענט איהר פערפליכטעט צו געבען נאָר דאָ, ווען מ׳שטעלט אייך פאַר אַ בעשטעטיגונג פון פ״אָפּ.־פעראיין.

מיט פּראָל. גרוס
די פערוואַלטונג
836 פון בעקליידונג־פעראיין.

13־טע מלוכה־לאָטעריע.

17 טער טאָג ציהונג.

150.000 זל. נ״ר 12372.
3.000 זל. נ״ר 38920.
2 000 זל. נ״ר 54714 61309.
1.000 זל. נ״ר 1473 18279 28798 29123 65452.
600 זל. נ״ר 1384 3822 6899 22983 38619 45444 63540 65477.
500 זל. נ״ר 12705 13301 16478 26407 26844 28804 39887 40531 42929 47714 54592 60419 65628.
400 זל. נ״ר 2005 5927 6352 9756 9909 13071 15518 15902 17556 18041 18672 19349 20163 21413 21847 21849 22211 22418 22804 23703 24623 26421 27489 27570 28030 31124 34316 41672 43033 43912 44515 46402 46697 47076 49487 51314 52519 53825 54941 56568 57792 57969 60450 60841 61418 62246 63314.

טעלעגראַמען.

אַטענטאַט אויף דעם גרעסטען אַמוניציע־לאַגער אין טשעכיען.

פּילזנאָ, 31. (פּאַט) שבת 11 אין אָוועגד האָבען די היטער פון סקאָדאַס אַמוניציע־סקלאַדעס אין ציגלערשאַכט בעמערקט 2 פערזאָן, וועלכע האָבען זיך צוגעגנב׳עט צו דעם אַמוניציע־לאַגער, ערשט נאָכדעם. ווי די היטער האָבען געגעבען אַ פּאָר שאָס, זענען די מענשען ענטלאָפען.

די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז מען האָט דאָ געהאַט צו טון מיט אַ געפּלאַנטען אַטענטאַט אויף דעם גרעס־טען טשעכישען אַמוניציע־לאַגער.

גרויסע קאַטאַסטראָפע מיט אַ רוסישען דאַמפער.

150 פערזאָן דערטרונקען.

מאָסקווא. 31 (פּאַט) נעכטען האָט זיך דאַמפער „בוריע וויעכטוויק“, וועלכער קורסירט צווישען לענינגראַד און קראָנשטאַט, זונגעשטויסען אויף אַ דייטשער שיף. דער צוזאַמענשטויס איז געווען אַזוי שטאַרק, אַז אין דאַמפער האָט זיך געמאַכט אַ גרויס לאָך. דורך וועלכען דער גאַנצער דאַמפער איז פערגאָסען געוואָרען מיט וואַסער.

לויט די ביז איצטיגע אויסרעכנונגען זענען אומגעקומען העכער 150 פערזאָן.

איהם זוכט מען אַרום און ער טוט דאָס זייניגע.

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש). נעכ־טען איז דאָ אויסגעפיהרט־געוואָרען אַ דרייסטער באַנדיטען־אָנפאַל אויף אַ באַנק־הויז. פון די באַנדיטען זענען 2 פערהאַלטען־געוואָרען. איינעם אַ געוועזענעם פּאָליציי־פשאַראָווניק האָט זיך אָבער איינגעגעבען צו ענטלויפען.

איצט דערוויסט מען זיך, אַז דער־זעלבער באַנדיט אין פּאָליציי־איניפאָרם איז בעגאַנגען ווידער אַ רויב־אָנפאַל אויף דעם יוד, חיים בלומענקאַרן.

פּרטים דערפון זענען פאָלגענדע: אין צוג, וועלכער איז געשטאַנען אויף דעם וואָקזאַל־בעהנהויף, איז אַריינגע־קומען אַ פּאָליציאַנט און האָט געפאָדערט פון דעם פּאַסאַזשיר בלומענקאַרן, ער זאָל איהם ווייזען זיין פּאַס. ווען יענער האָט דעם כלומר׳שטען פּאָליציאַנט גע־וויזען זיין פּאַס, האָט דער פּאָליציאַנט געפאָדערט, אַז בלומענקאַרן זאָל געהען מיט איהם אין קאָמיסאַריאַט, ווייל דער פּאַס איז אַ פאַלשער. דערווייל האָט ער צוגענומען ביים פּאַסאַזשיר צוזאַמען מיט דעם פּאַס אויך זיין פּאָרטפעל.

אויפ׳ן וועג צום קאָמיסאַריאַט איז דער „פּאָליציאַנט“ נעלם געוואָרען מיט פּאָרטפעל.

לויט אַלע אָנגעגעבענע סימנים איז דער פּאָליציאַנט דערזעלבער, וואָס האָט נעכטען אויסגעפיהרט דעם באַנדיטען־אָנפאַל.

Dr. W. Łagunowski
צירוק: עקהעה״ט
Choroby skórne, wenerycz. i moczopłciowe
Gdańska 42
נעמט אָן פון 8—10½, פון 2—2⁴⁵ און פון 8-9 אָוו.

Dr. ALTERMAN-GURFEL
פרויען־קראַנקהייטען און אַקושעריע.
Piramowicza 10.
נעמט אָן פון 4-6 נאָכמיטאָג — Tel. 46-96.

קורסים דו־שנתיים למורים
ע״י „המזרחי“ בווילנה
מתקבלים תלמידים מבני 17 ומעלה אל הקורס 1. על המתקבלים להמציא: 1) תעודת לדה, 2) תעודת רב או ב״ס ע״ד הנהגתו הדתית, 3) ותעודת רופא.
לקורס ה1 דרושה, מלבד ידיעות הגונות בשפה ובלמודים העברים (תנ״ך ותלמוד), גם ידיעה בלמודים הכללים בחוג קורס של בי״ס עממי. 649
לאלה שיתבחנו בידיעות הקורס 1 אפשר להתקבל גם אל הקורס 2.
לפנות אל הלשכה (ווילנה, טרוקי 22) ע״י הלשכה נמצאה לשכת־מודיעין ע״ד המורים שגמרו חק למודם בשנה זו, וגמובן בן בשנים הקודמות, כל בי״ס הזקוק למורה, יואיל לפנות שמה.
„MIZRACHI", Wilno, Trocka 22.

היילפּעדאַגאָגישע קורסען
פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער, שפּראַכשטערונגען
Dr. med. A. SZMIRGELD
נערווען־אַרצט. 1177
CEGIELNIANA 6.
אויפנעהמען קאָן מען זיך יעדען טאָג פון 6 ביז 7 אָוונט.

פון היינט אן אגעהעכערטער פאסט-טאריף.

דער נייער פּאָסט-טאַריף וואָס איז גילטיג פון היינט אָן איז פאָלגענדער:

אין לאַנד:

אַ בריף ביז 20 גראַם — 20 גר., פון 20 ביז 250 גראַם — 40 גר. פון 250 ביז 500 גראַם — 80 גר. פּאָסט-קאַרטלעך: איינצעלנע 10 גראָשען. דאָפּעלטע (אויף ענטפער) 20 גראָשען. דרוק-זאַכען: ביז 50 גראַם — 5 גראָשען, פון 50 ביז 100 גראַם — 10 גראָשען, אילוסטרירטע פּאָסט-קאַרטלעך און וויזיט-קאַרטען, צו וועלכע עס ווערען צוגעשריבען נישט מעהר ווי 5 ווערטער — 5 גראָשען. האַנדעלס-פּאַפּירען ביז 250 גראַם 15 גר. ביז 500 גראַם 30 גראָשען א. א. וו.

אויסלענדישע קאָרעספּאָנדענץ:

פאַר בריף ביז 20 גראַם 40 גראָשען, פאַר יעדע ווייטערדיגע 20 גראַם — 20 גראָשען, קיין עסטרייך, טשעכאָסלאָוואַקיי רומעניען און אונגאַרן פאַר יעדע 20 גראַם 30 גר. פאַר די ווייטערדיגע 20 גראַם 20 גר. אַ קאַרטעל 25 גר. קיין עסטרייך, טשעכאָסלאָוואַקיי, רומעניען און אונגאַרן — 20 גר. דרוק-זאַכען פאַר יעדע 50 גראַם 10 גר.

טעלעגראַמען. אינלענדישע: פאַר יעדען וואָרט 10 גראָשען. ווייניגסטענס אָבער פאַר איין דעפּעשע אַ זלאָטע. צו יעדער דעפּעשע קומט נאָך צו אַ צושלאַג אָפּצאָהל 10 גראָשען. דרינגענדע דעפּעשע 3 מאָל טייערער.

אויסלענדישע דעפּעשען ווערען אויסגערעכענט אין גאָלד-פראַנק לויט'ן אָפיציעלען קורס אין בעצוג צום זלאָטי.

ווענען לײדענדע פּיווישאַק.

(בריף אי'ן רעדאַקציע).

חשובע רעדאַקציע!

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער „ליידענס-געשיכטע פון אַ יודישען אַרטיסט", וואָס איז געווען געדרוקט אין דינסטאָג'דיגען נומער פון אייער חשובער צייטונג, שטעל איך פעסט פאָלגענדעס: נישט בעריהרענדיג די אמת טרויעריגער לאַגע פון פּיווישאַק'ן, וויל איך אָבער גלייכשטעלען, אַז דער אָנגערופענער פּיווישאַק איז נישט געווען קיין פּראָפעסיאָנעלער אַרטיסט און ממילא צו פּראָפ. אַרטיסטען פעראיין נישט אָנגעהערט. לויט ווי איך ווייס האָט פּיווישאַק אַ לענגערע צייט געזונגען אין כאָר פון יודישען טעאַטער.

איך גיב די דאָזיגע ערקלעהרונג, כדי צו שיצען דעם כבוד פון אַרטיסטען-פעראיין, וועלכע וואָלט זיכער נישט דערלאָזט, אַז זיינס אַ מיטגליד אָדער אַ געוועזענער מיטגליד זאָל קומען צו אַזאַ מדרגה.

מיט דרך ארץ:

מיטגליד פון דער צענטראַל-פערוואַלטונג פון אַרטיסטען פעראיין, פאַרשטעהער אין לאָדז

וואָלף נייהויז.

פרייע טריבונע.

צי איז דיר יוד בעקאַנט, וויפיל הונדערטער ברידער יודען קלאַפּען אין די טירען, פון נאָר וואָס נעגרינדעטען „בית-לחם" נאָך שטיצע.

יעדער יוד, וועט מיט אַ רוהיג געוויסען, וועלען זיצען ביי דעם יו"ט-טיש, און שלינגען די יום-טוב'דיגע ביסענס.

דעריבער מוז יעדער יוד זיין בייהילפיג אין דער אויפגאַבע, וואָס „בית-לחם" האָט אויף זיך גענומען!

„בית לחם" צוטיילט שפּענדע-בלאָקען, אונזערע זאַמלער וועלען אייך בעזוכען, זאָל יעדער יוד געדענקען זיין חוב.

טויזענדער נויטליידענדע וואַרטען אויף די שפּייז-פּעקלעך, וואָס „בית-לחם" וועט צוטיילען!

די קאַנצעלאַריע פון „בית-לחם" איז טעטיג אַ גאַנצען טאָג, קומט נאָך שפּענדע ביכלעך, ברענגט שפּענדען ווער אין געלד, ווער אין שפּייז-פּראָדוקטען,

די פערוואַלטונג

פון „בית-לחם".

לאָדז וואָסכאָדניאַ 70

אויף די לעצטע פערוואַלטונגס-זיצונג פון „תומכי אורחים" איז בעשלאָסען געוואָרען אויף די קומענדיגע יום טובים צו פערטיילען פאַר אָרימע בכבוד'ע פאַמיליעס פּראָדוקטען אין נאַטור, ווי אויך איינצואָרדנען אַ אומזיסטע קוך פאַר איניגע הינדערט פּערזאָנען, כדי אָבער צו קענען נאָכקומען אַ קליינעם טייל פון די ביטעס אויף וואָס עס איז נויטיג מינדעסטענס 10 טויזענד זלאָטעס, און די פערוואַלטונג האָט אָבער ערשט אַ גאַנץ קליינעם טייל פון דער דאָזיגער סומע, עס זענען דעריבער אַרויסגעשיקט געוואָרען אינקאַסענטען מיט ווינש-קאַרטען פון הילפס-פעראיין „תומכי אורחים" אויך ווערט געזאַמעלט שפּענדען צו דעם צוועק און פון דעם איינקומענדען געלד האָפט די פערוואַלטונג צו קענען ערפילען דעם וואונש פון די אַלע איינגעפּלאַסענע ביטעס.

פערוואַלטונג

פון „תומכי אורחים".

לאָדזער

אַמאַטאָרען-קאָלעקטיווען.

אין אונזער לאָדז זענען פערהאַן אַ סך דראַמאַטישע קרייזען און אַמאַטאָרען גרופּעס, וואָס האָבען ליב אַרויס „אויף די ברעטער". צווישען די דאָזיגע ליבהאָבער-גרופּעס זענען דאָ — מוז מען מודה-זיין — פעהיגע און אפילו אויך פּאַטענטירטע יונגע קרעפטען, וועלכע מ'דאַרף אויסבילדען פאַר סצענישער אַרבייט.

אין לעצטען יאָהר איז אין דער „אַמאַטאָרישער" אַרבייט אין אונזער שטאָט אַריינגעטרעטען אַ בעדייטענדע ענדערונג צום גוטען. די צאָהל דראַמאַטישע קרייזען איז, נעמליך, איינגעשרומפּען. דער „יודיש-דראַמאַטישער סטודיע" אין לאָדז האָבען מיר צו פערדאַנקען דאָס, וואָס אין אַ שעהנעם טאָג זענען פערשוואונדען געוואָרען פון דער אַרענע: דער „אַנסקי-קרייז", „סצענע", „אונזער ווינקעל" און אפשר נאָך אַנדערע. פערשטעהט זיך, אַז דאָס איז אַ גרויסע טובה פאַר די ביים לעבען פערבליבענע דראַמאַטישע קרייזען, דערונטער די דראַמ-סטודיע אונטער דער לייטונג פון משה בראָדערזאָן, וועלכע פיהרען אָן אַ בעשיינפערליך פּראָדוקטיווע טעטיגקייט. מען לערנט, מען שטודירט, מ'אַרבייט מיט ערנסט און מיט איבערגעגעבענקייט צום ענין. און שוין דערפאַר דאַרף מען די דאָזיגע אַרבייטס-אין שטודיום-קאָלעקטיווען שענקען אויפמערקזאַמקייט.

און דערפאַר טאַקע איז אונז ליב יעדער ערענטליכער עקזאַמען פון די דאָזיגע קאָלעקטיווען. ס'איז נישט אַ אויפטרעטען אויף „די ברעטער", נאָר אַ סך-הכל פון אַ שטיק אָפּגעטוענער אַרבייט.

דעריבער זאָל דאָ דערמאָנט ווערען דער לעצטער עפענטליכער אויפטריט פון „פ"ק-קרייז" ביים צענטראַלען האַנדעלס-ארבעטער פעראיין, אין פון עמליכע אַמאַטאָרען. דער „ליטעראַריש-קינסטלערישער שבת-צונאַכטס" האָט בעוויזען, אַז ס'איז אַ נויטווענדיגקייט צו אָרגאַניזירען אונטער איין דאַך אַלע דראַמאַטישע גרופּען אין לאָדז בכדי צו קאָנען עפּיס אויפטוען. פעהיגער מענשען-מאַטעריאַל איז פערהאַן. אַ לעבעדיגער בעווייז דערויף זענען: בעכער, וויידאַווסקי, יאַגאָ, פישמאַן, רובין, פרוי ראַשעלבאַך, פערלמוטער און אַנדערע.

ט. ע.

Dr. Prybulski

זאַכאָדניאַ 1, טעל. 25-38.

וועגערישע- און האָר- הויט - קראַנקה. מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַלען. נעמט אָן 9-1, 4-8 אָוו., דאַמען: 4-5

זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטש 20

שבת, דעם 4-טען סעפּטעמבער הויבען זיך אָן די גאַסטראָלען פון די לאָדזער ליבלינגער: פּרוי

חנה לערנער

שלמה קוטנער

דוד זיידערמאַן

ווי אויך מ. הילסבערג.

אין רעפּערטואַר געהען אַריין נייע פּרעמיערע ווי:

„מאָדערנע דאַמען", אקרבי פו אשוועסטער

און נאָך אַנדערע. גענויע איינצעלהייטען לויט אין מאָרגענדיגען אַנאָנס.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג

פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

בעים דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן קען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 30-טען אויגוסט 1926.

2014. י. אבר.

אַכאָטניקעס ווערען אָנגענומען בלויז אין א. ג. ליניע-דינסט. אויב מען דאַרף שטעהן אין זעלבען יאָהר צום פּאָבאָר ווערט מען נישט אָנגענומען אַלס אָכאָטניק.

2015. לייב קאָנסנ.

אַנ'אַקט דאַראָוויזני מוז צוזאַמענגעשטעלט ווערען דורך אַ רעיע ט.

2016. ר. האָרן.

אַלץ איינס, צי דער שידוך איז שפּעטער בטל געוואָרען, אָדער נישט, דער אַפּמאַך, לויט וועלכען איהר האָט זיך פערפּליכטעט צו צאָהלען שדכנות-געלד, איז סאַי-ווי נישט גילטיג.

2017. א לעזער ב. פון ציגעל-גאַס.

איצט איז שוין פערפאַלען, איהר מוזט פערפיהרען אין ציווילען געריכט אַ בעזונדערן פּראָצעס וועגען ענטשעדיגונג.

2018. לעזער, לוטאָמירסקאַ - גאַס ר.

איהר דאַרפט צאָהלען פאַר דעם 1. קוו. פונ. ט ווי פאַר די איבעריגע קוו. פון היינטיגס יאָהר, שוין צוזאַמען מיט די אויסגאַבען 88 48, אויב דאָס גרונד דירה-געלד בעטרעפט 150 רובל.

2019. אַ פאָטער פון יוליוש-גאַס.

ס'איז נישט פאַרהאַן אַזאַ פאָרשריפט, וואָס זאָל פערבאָטען צו בעקלאָגען זיך אין מיליטער אויף אַ בעגאַנגענע קעגען וועמען ס'איז עולה. אויב מען האָט אייער זוהן צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט לויט'ן אַרטיקעל 152 פון מיל. שטראָף-קאָדעקס איז עס נישט דערפאַר, וואָס ער האָט דערלאַנגט אויפ'ן סערזשאַנט אַנאָנקלאַגע, נור וואָס ער האָט עס נישט געטוהן אויף פאָרשריפטליכען מיטעלבאַרען אופן. וואָס שייך די דראָהענדע דערפאַר שטראָף — איז דאָס אָפּהענגיג פון אַ גאַנצע רייהע אומשטענדען.

2020. ל. ל-וויטש.

עס איז אַ פראַגע, צו ווענען דעם אומשטאַנד האָט איהר נאָך געוואוסט פאַר'ן פּראָצעס אין קרייז-געריכט, אָדער איהר האָט זיך דערוואוסט דערפון ערשט נאָכדעם געזעצקרעפטיגט ווערען פון ווירעק אין דער צווייטער אינסטאַנץ. אויב שפּעטער, קאָן מען דעם פּראָצעס נאָכאַמאָל בעטראַכטען, אָבער נאָר מיט דער הסכמה פון העכסטען געריכט.

2021. „קסענאָפאָנט".

איהר טאָרט נישט איבערנעהמען דעם לאָקאַל פון ביזהעריגען לאָקאַטאָר אָהן אַ פערשטענדיגונג מיט'ן הויז-ווירט.

2022. הער-מאַן.

2023. ש. ג-ג פון פּאָמאָרסקאַ 67.

2024. א. ראָזענצווייג, וואָסכאָדניאַ 23.

ה. ר.

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג אין רעדאַקציע, מיטברענגענדיג די צייטונג.

2025. ב.

אַנ'אוזשיטקאָווניק האָט נישט קיין רעכט צו פאָדערן נאָכ'ן טערמין אַנ' ענטשעדיגונג פאַר די געמאַכטע אויף זיין חשבון אויסבעסערונגען.

צאַפּאַט.

(אַ ביסעל איינדרוקען).

צאָפּאָט אַלס קור-אָרט געהער מצהר צום מין לוקסוריעזע קור-ערטער. קור-געסט קומען קיין צאָפּאָט גיכער צו לעבען אַ „גוטען טאָג" איידער צו היילען די מיחוש'ן, וואָס זייער מקור נעמט זיך ס'רוב טאַקע פון צו פיל לעבען אַ „גוטען טאָג".

און כדי צו לעבען אַ גוטען טאָג איז — קודם כל די פּלאַזשע אויפ'ן ברעג פון מאַלערישען ים-לאַנדשאַפט און דאָס קאַזינאָ. אויף דער פּלאַזשע פערברענגט מען דעם גאַנצען טאָג. דאָרט בראָט מען זיך. מען ברענט און מען באָקט זיך און מ'קריגט הגאה פון זיך אַליין.

ס'איז איבריג צו זאָגען, אַז די שטאַרקסטע אויפמערקזאַמקייט ציהט אויף זיך נאַטירליך דער מין היפה. די דעקאָלטירטע טואַלעטעס, וואָס אונזערע לאָדזער און וואַרשאָווער ווייבלעך טראָגען אין דער היים זענען לגבי די פּלאַזשע-טואַלעטעס אַזוי אונשולדיג, ווי די סאַמע אונשולדיגקייט אַליין...

דאָס איז ביי טאָג, און ביינאַכט? דער כשוף, די מאַגישע קראַפט אין צאָפּאָט איז דאָס „קאַסינאָ", און נישט דער עיקר דאָס „קאַסינאָ" ווי טאַקע די רולעטקע.

אויך אין „קאַסינאָ" ביי דער רולעטקע מוז מען נישט ווילענדיג די הויפּט-אויפמערקזאַמקייט שענקען — די פרוי. פאַרהאַן, אמת, אויך אַ סך מאַנסבילען, וואָס שפּילען אויף דער רולעטקע. טייל שפּילען „אַקאַדעמיש", רוהיג, מיט אייזערנער שטייפקייט, טייל מיט מינעס פון געלעהרטע. מ'חקרנ'ט זיך, מ'פּלפּול'ט זיך, מ'פילאָזאָפירט, מ'רעכענט מאַטעמאַטיש, פאַר אַ טייל איז דער ענין רולעטקע נישט אַזאַ פּראָזאַאישע זאַך; דאָס איז פאַר זיי עפּיס אַ העכערער ענין. דאָס רעדעל, די רולעטקע ווערט פון זיי פערגליכען, ווי דער גאַנג פון גלגל-הגלגלים. אָבער דער טיפּ אַזוי-גערופענע „אַקאַדעמישע שפּילער", איז צווישען פרויען כמעט נישט בנמצא. פרויען שפּילען אויף דער רולעטקע מייסטענטייל מיט ברען, טעמפּעראַמענטפול, ליידענשאַפטליך.

אָבער דער טיפּ, אַזוי גערופענע „אַקאַדעמישע שפּילער". איז צווישען פרויען כמעט נישט בנמצא. פרויען שפּילען אויף דער רולעטקע. מעהרסטענטייל מיט ברען. טעמפּעראַמענטפול, ליידענשאַפטליך.

אַנדערע ווידער זאָגען, אַז אַ שפּאַציר (נאַטירליך אַנ'אונשולדיגער) אויפ'ן ברעג פון ים, ביים שיין פון דער לבנה איז נישט ערגער פון דעם „קאַסינאָ"-תענוג און נחת-הרולעטע ובאַקאַראַט. זיי זאָגען אייך, אַז פערברענגען אַ פאַר שעה אין קאַבאַרעט פון „רעגינאַ-האָלע", „אינדראַ" „קאַקאַדו" א. אַ. איז אויך קיין הונד נישט. דאָרט זעהט מען פאַר א פאַר גילדען כאָטש אַ ביסעל אַקראָבאַטיק, אַ שטיקעל נאַקעטקייט, אַ ברעקעלע „שימי" און א דין קול'כעל פון א פּרימאַדאָנע. נאָך אַנדערע (דאָס זענען אָבער שוין קבצנים, געלד-קניקער'ס) זענען יוצא מיט איבערגעהן זיך אַ ביסעל אויף דער זעע-גאַס און איינהערען זיך אין די קלאַנגען פון „קאַרמען". „אאידאַ", „טאָסקאַ", „טראַוויאַטאַ" און סתם רופישע ראָמאַנסען, וואָס פליסען אַרויס מיט רחבות פון כמעט אַלע הייזער און טירען אין דער דאָזיגער גאַס.

די זעע גאַס האָט אַ חוץ דעם נאָך אַ צוציהונגס-קראַפט: דאָ און דאָרט, כמעט אויף יעדען טריט און שריט וואַרפט מען בליקען, וואַרימע ווייבערישע אויגען-שפּריצען פון ווייס-געפּודערטע און געשמינקטע פּנים'ער. אַ קלאַנגלאָזע שפּראַך. אָבער נישקשה, צאָפּאָטער קור-געסט פערשטענדיגען זיך נישט זעלטען אויף דער דאָזיגער פאַנטאָמינע...

האַרי פּיק.

ער האט איהר נישט געגנב'עט, איז זי נישט זיין ווייב.

א מערקווירדיגער גט פּראָצעס אין פראנקרייך.

„נעהמענדיג אין אכט, אז גראף לעס-דיין האט נישט בעקויפט זיין ווייב, און ער האט איהר נישט געגנב'עט, איז די הייראט קיין הייראט נישט און זיי זענען נישט קיין מאן און ווייב", איז געווען דער אורטייל פון געריכט.

דער נאמען פון דער גרעפין איז אמאל געווען מייבעל ביילי, אן'אמעריקאנערין. מיט צוואנציג יאהר צוריק איז איהר נאמען געווען אויף די ליפען פון יעדען איינעם.

מיס ביילי האט זיך דערקליבען ביז פעקין, וואו זי האט פערבראכט א לענגערע צייט. דאס איז געווען אין דער צייט פון דעם באקסער אויפשטאנד. איבער גאנץ כינא האט זיך דאן געטראגען דער געשריי: הרג'עט די ווייסע! הרג'עט די איי אפעער! און נאך די דאזיגע געפאהר האט אנגערעגט דעם יונגער מעדעל צו וואנדערן אין די געפעהרליכסטע פלעצער. זי איז ארויס פריהמארגען איבערגעטון אלס קולי, דאס הייסט אלס כינעזישער ארבייטער, און צוזאמען מיט אנדערע האט זי שווער און ביטער געארבייט. זי האט דורכגעמאכט זייער לעבען און עס איז קיינעם נישט איינגעפאלען, אז אונטער די מאנסבילשע קליידער געפינט זיך א צארטע וואונדערשעהנע פרוי.

לי פו איז געווען דער נאמען פון'ם „בחור'ל", ד. ה. פון מיס ביילי, און די אנדערע קולים האבען נישט געקאנט זיך אפלויבען פון זיין ווילליגקייט צו ארבייטען, פון דער גרייטקייט צו דינען יעדען איינעם פון זיי. און מען האט איהם ליב בעקומען.

איינמאל האט א קאראוואן אפגעשטעלט די חברה קולים אין געפרעגט, צי זיי וואלטען וועלען בעגלייטען אן'עקספעדיציע אין מאנגאליע. מען האט זיך בערונגען און מען האט זיך געלאזט אין וועג אריין. צווישען די דאזיגע איז אויך געווען לי פו.

עס איז געווען מאדנע, מעהר פון אלע אנדערע איז דער דאזיגער יונגער „יונגעל" געווען צוגעבונדען צו הויפט פון דער עקספעדיציע. צום יונגען גראף לעסדיין. ער האט דעם יונגען אריסטאקראט אריינגעקוקט אין די אויגען און בעטראכטען זיין קלענסטען פערלאנג. דער אריסטאקראט האט געזעהן דעם מאדנעם פייערל אין דעם יונגען יונגעלס אויגען, און ער האט זיך אין איהם פעראינטערעסירט.

מען האט זיך צורעט, אין עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס איז אן'אמעריקאנערין. דער גראף האט פאר זיך דערזעהן א וואונדערשעהנע מעדעל, און אין אלגעמיין האט איהם די נאהנטקייט פון א פרוי און יענע ווילדע מקומות פארצויבערט, און זיי האבען זיך באלד ערקלערט אין ליעבע איינע צו די אנדערע.

דורך די אלע וואנדערונגען האט מען געמוזט בעהאלטען דעם פאקט, אז דאס איז א פרוי, נישט קיין יונגעל, ווייל די כינעזער פון יענעם געגענד גלויבען, דאס ווען מען נעהמט מיט זיך א פרוי אין וועג אריין, דאן וועט מען זיכער נישט קומען קיין לעבעדיגער צוריק, ווייל די פרוי אין וועג ברענגט נאר אומגליק.

אנקומענדיג אין גאבי, מאנגאליע, האט דאס פארל זיך געווענדעט צו א בעלגישען גלח און ער האט זיי מקדש געווען. פון דאן אן האבען זיי געוואנדערט, געליטען און זיך געפרעהט צוזאמען מיט די ערפאלגען זייערע.

נישט אייביג האלט זיך אבער דאס גליק. דורך די יאהרען האט זיך די ליבע אפגעקיהלט און מען איז זיך צוגאנגען. מען איז געקומען אין געריכט און אט גיט מען ארויס דעם אורטייל, אז דער גראף איז קיינמאל נישט געווען פערהייראט צו דער אמעריקאנערין, אז לויט'ן פראנצויזישען געזעץ זענען זיי נאר געווען געליבטע, ווייל אין פראנקרייך איז דא א געזעץ, אז יעדע הייראט מוז זיין דורכגעפיהרט פון דער ציווילער מאכט, יעדע רעליגיעזע הייראט איז נישט גילטיג, און דא איז דאך געווען נאר א רעליגיעזע הייראט.

און אזוי ווי עס איז נישט בעקאנט, אז דער מאן, אדער פרוי זאלען האבען איינע די אנדערע אפגענארט, נאר מען האט זיך פרייוויליג איבערגעגעבען איינע די אנדערע, דערפאר איז קיין רייד נישטא איצט וועגען א גט. זיי זענען פריי צו הייראטען וועמען זיי ווילען.

אבער עס איז פאראן א טאכטער פון דער דאזיגער הייראט און דער ריכטער האט גע'פסק'ענט, אז דאס קינד בעלאנגט צו ביידען, אז זי דארף טראגען דעם טיטול פון איהר טאטען און אז זי דארף קריגען שטיצע פון ביידען.

ווען דער גראף וואלט זייענדיג אין מאנגאליע, איבערגעוואלד גענומען פאר א פרוי זיין בעגלייטערין, ווען ער גנב'עט, ווען ער קויפט איהר אפ ביי איהרע עלטערן, דאן וואלט די הייראט געווען געזעצליך, ווייל דאס וואלט געווען אנ'עכט מאנגאלישע חתונה.

איצט אבער זענען זיי פרייע מענשען.

י. אב-סאן.

די רענאמירטע שולע פאר קינדער פון יוד. אינטעליגענץ.

7-קלאסיגע
שולע
פון
פ. האצענעלזא: נאחומאב
נייע גאס 6
צווישען נאוואמיעסקא און ווסכאדניא.

עס ווערען אנגענומען אין אלע קלאסען אין עלטער פון 7 ביז 14 יאהר
שילער און שילערינס.
א ספעציעלער פארבערייטונגס-קלאס פאר ענטוויקעלטע 6-יעהריגע קינדער. א גרויסער פראגראם פון העברעאיש און רעליגיעזע יודישע לימודים. די למודי קודש ווערען געלערנט
אונטער דער הנהלה און השגחה
פון בערי'המטעו אלטען למדן
ר' בנימין יעקב האצענעלזאן.

ביי דער שולע עקזיסטירט פאר קינדערלעך פון 3 ביז 6 יאהר
א פרעבל-שולע / Freblówka
פוילישע און העברעאישע לידער און לייכטע געשפרעכען.
גימנאסטיק מיט מוזיק. רטמישע טענץ. האנד-ארבייט.
אנפאנגס-לעהרע פון לעזען, שרייבען פויליש און עברית (דאווענען).

נאכמיטאג-שולע 50% ביליגער.
נאכמיטאג - פרעבלשולע.
979

איינשרייבונגען פון ר"ח אלול טעגליך פון 11 ביז 1 און פון 5 ביז 7 אוונד.

עקאנאמישע לאגע אין דייטשלאנד

די איצטיגע קאניונקטור אין דייטשלאנד איז א פועל-יוצא פון דער גינסטיגער לאגע אויפ'ן קויהלען- און אייזען-מארק. דער שטרייק אין ענגלאנד האט געווירקט אזוי, אז דער אפזאץ פון קויהלען קיין אויסלאנד (האלאנד, בעלגיען און פראנקרייך) האט זיך פערגרעסערט. די דורכשניטליכע פראדוקציע פון קויהלען פאר א טאג צייט איז דערגאנגען ביז 380 000 טאן ד. ה. גרעסער ווי פאר דער מלחמה.

מ'בעקומט ארויס איצט מעהר קויהלען פון דער ערד א דאנק בלויז דער ראציאנאליזירונג פון ארבייטס-טאג. אבער קיין נייע ארבייטער האט מען נישט אנגענומען, אזוי אז די פערבעסערונג אין קויהלען-האנדעל איז געבליבען אהן קיין שום השפעה אויף דער פערקלענערונג פון דער ארבייטסלאזיגקייט.

די פערבעסערונג אין קויהלען-האנדעל איז אבער א צייטווייליגע, כחמת ווי מ'קאן זעהן פון די בעריכטען פון קויהלען-סינדיקאט האט זיך נישט איינגעגעבען צו שליסען ליפערונגס-אפמאכען מיט אויסלאנד אויף דער צוקונפט.

וואס איז שייך דעם אייזען-האנדעל, מוז מען אין אכט נעהמען, אז א דריטעל פון דעם דייטשען אייזען ווערט פערקויפט קיין אויסלאנד. די קאנקורענץ אויפ'ן וועלט - אייזען - מארק איז אבער אזוי גרויס, אז הגם די דייטשען האבען פערקויפט א סך סחורה, האבען זיי דאך פערדינט נישט פיל.

ס'זענען אינטערעסאנט די אונטערהאנדלונגען פון דעם אייזען-סינדיקאט צו זיכערען פעסטע און הויכע מקחים פאר אייזענווארג. פערלויפיג האט דאס שטייגען פון קויהלען האנדעל געהאט א השפעה אויף דער שטאל-אינדוסטריע, וועלכע האט בעקומען א סך בעשטעלונגען פון די קויהלען גרובען.

ס'בעמערקט זיך אויך א געוויסע אויפלעבונג אין דער כעמישער און אין דער טעקסטיל-בראנשע: נישט נאר וואלשטאפען, נאר אפילו זיידען- און בוימוואל-אויסארבייטונגען שטייגען. אבער אזוי לאנג ביז פון אויסלאנד קומען נישט אן בעשטעלונגען אויף די דאזיגע סחורה, שוועבט די גאנצע אינדוסטריע כמעט אין דערלופטען.

פערלויפיג זענען אנגעקומען קליינע בעשטעלונגען פון די דייטשע מאנופאקטור-קראמען. און וועגען דער ווייטערדיגער קאניונקטור וועט מען קאנען רעדען ערשט שפעטער, ווען ס'וועט קלאהר ווערען, וועלכע בעשטעלונגען זענען פאראן אויף פריהלינגס- און זומער-שטאפען. פערלויפיג איז דער גוטער אפזאץ פון מאנופאקטור-סחורה א פועל-יוצא פון דעם אינווענטאר - פערקויף, ווייל די סוחרים האבען לעצטענס אראגעזעצט די מקחים פון די סחורות פון 18 ביז 50 פראצ. בכלל אבער קען דער סחורות-אפזאץ אין דייטשלאנד גופא נישט זיין גענוג גרויס, צוליב דער פערארימונג פון דער אינטעליגענץ און צוליב דער ארבייטסלאזיגקייט. ס'זענען נאך דא טראץ אלעמען אין דייטשלאנד כמעט 1.800.000 ארבייטסלאזע.

דער בוי-סעזאן איז געגען אלע האפנונגען אויך געווען זעהר א שוואכער. די צאהל פון די ארבייטסלאזע בוי-ארבייטער איז זיבען מאל אזוי גרויס, ווי פאראיאהרען. ט'בעמערקט אויך נישט קיין שום פערבעסערונג אין דער מאשינען-בוי-אינדוסטריע:

ס'איז אויף אזא אופן פריהצייטיג צו בעהויפטען, אז אין דייטשלאנד זאל שוין האבען גובר געווען די רעפרעסיע (דערשלאגענהייט) אין ווירטשאפטס-לעבען. מ'קאן נאר קאנסטאטירען א טיילווייזע פערבעסערונג אין איינינע בראנשען, אבער דאס איז אויך א צייטווייליגע און דעריבער א צווייפעלהאפטע פערבעסערונג.

דער צושטאנד פון דערשלאגענהייט רויערט נאך. און אויב אין די לעצטע צוויי מאנאטען זענען די דעפאזיטען אין די בענק פערגרעסערט געווארען אויף 182.000.000 מארק, איז דאס נאר אנ'איבעריגער בעוויז, אז דער אפזאץ קריזיס דויערט ווייטער און מ'קאן דא נאך אלץ נישט געפינען קיין פראדוקטיווע פערווענדונג פאר פרייע קאפיטאלען.

ד״ר הלל ווירשובסקי

אדוואקאט אנרי טארע פערלאזט רוסלאנד.

פאריז, (י. ט. א.) שלום שווארצבארד'ס פערטיידיגער, אדוואקאט אנרי טארע האט טעלעגראפיש מיטגעטיילט זיין קאנצעלאריע אין פאריז, דאס ער פערלאזט די טעג רוסלאנד און קומט צוריק קיין פאריז. טארע האט רעזיגנירט פון זיין פריהערדיגען בעשלוס צו בעזוכען די פאגראמירטע מקומות אין אוקראינע מיט'ן צוועק צו זאמלען פאגראם-מאטעריאלען, ווייל די סאוויעטישע רעגירונג האט איהם איבערגעגעבען אנ'ארכיוו וועגען די שחיטות אויף יודען.

דער ארכיוו, וואס טארע האט בעקומען פון דער סאוויעט-רעגירונג איז א זעהר רייכער און אלזייטיגער אין שעפט אויס אלעס, וואס איז מעגליך געווען צו זאמלען וועגען די פערשידענע פאגראמען אין אוקראינע.

אין וואלד פון לידענשאפטן.

(ראמאן).

(332

— דאס איז נאך נישט דאס שרעקליכסטע, אויף וואס מיר זענען פער'משפט — האט לויכטער פארטגעזעצט — עס איז דא נאך א וועלט, א יענע וועלט. דארט וועלען מיר דארפען אפגעבען א דין וחשבון פאר אלע מעשים, וואס מיר זענען בעגאנגען ביים לעבען! אין וואס וועסטו, א שטייגער, אלפרעד פאן-בענסבערג, געפינען א בערעכטיגונג, וואס גאט'ס מתנה — דיין לעבען האסטו בענוצט אויף צו גנב'ענען, בעגעהן רויבערייען, מערדערייען? קעהר זיך אום צוריק. פריינד מיינער! עס איז נישטא ביי דיר קיין ערנסטע סיבות, וואס זאלען דיך צווינגען אריינצוטרעטען אין אונזער חבריא! מען מאר נישט זיין לייכטזיניג מיט אזעלכע זאכען! ענטלויף פון פערלוירענע מענשען, כל זמן עס איז נאך נישט שפעט פאר דיר! געה אוועק פון אונז, און פערגעס נישט, אין דער דאזיגער מינוט פון פערצווייפלונג, ווען דו האסט זיך געוואלט אנשליסען אין דער רויבער באנדע פון היינריך-אנטאן לויכטער!

— און אויב איך וועל עס נישט טון? — האט דער אפיציר היציג אויסגערופען — אויב איך האב זיך, בעקענענדיג מיט אייער לעבען, נאך מעהר איבערצייגט, אז מיין טרייסט דארף איך זוכען צווישען אייך? אויב איך וועל דיר זאגען, לויכטער, אז איך בעוואונדער דיין דרייסטקייט, אז עס ציהט מיך צו דיר מיט א מאדנער פער'עקשנטער קראפט — וואס-זשע, אויך דאן וועסטו מיך אפשטויסען פון זיך? גיב א קוק נאך אמאל אויף מיין שפאגע: דו ביזט מחויב אריינצונעהמען מיך אין דער צאהל פון דיינע חברים — דו האסט צובראכען דאס דאזיגע קלינגעל, און דערמיט אויך מיין לעבען.

אלפרעד פאן-בענסבערג האט דערביי אויפגעהויבען הויך איבער'ן קאפ די צובראכענע שפאגע, און אין זיין בליק האט זיך בעוויזען אזא ענטשלאסענהייט, אזא פעסטער ווילען, אז לויכטער האט אהן אנ'ענטפער א קוש געטון איהם אויפ'ן שטערן, וואס עס האט בעדייט: איך נעהם דיך צו!

דער רויבער האט פעסט געדריקט די האנד פון דעם יונגען מאן, און אויסגעשריען מיט א ציטערדיגער שטימע:

— אלפרעד פאן-בענסבערג! פאר דעם אנגעזיכט פון מיינע חברים, וועלכע דינען מיר אמת'דיג טריי, וועלכע זענען פאר מיר פריינד און ברידער, נעהם איך דיר אריין אין אונזער חבריא! פון דעם מאמענט אן וועסטו טיילען מיט אונז אונזער גורל: דארט, וואו מיר וועלען זיין, דארט וועסטו אויך מוזען זיין; דיינע שונאים וועלען אויך ווערען אונזערע שונאים! אויף דעם דאזיגען קלינגעל, וועלכען דו האסט אלס אפיציר בכבוד געטראגען, שווער איך זיך צו ווערען דיין גערעכטיגער אטאמאן, און פון דער מינוט אן ווער איך דיין ברודער!

אין דער פעלזיגער הייל איז אויף א ווייל געווארען זעהר שטיל.

דערנאך האט דער נייער מיטגליד פון דער רויבער-באנדע געזאגט מיט א פעסטער ענטשלאסענער שטים:

— און איך שווער דיר, היינריך-אנטאן לויכטער, צו זיין דיר טריי, געהארכזאם און איבערגעגעבען; אין דעם פייערליכען מאמענט ווער איך דיין חבר, וועלכער איז גרייט פאר דיר און פאר די נייע חברים מיינע יעדען מאמענט מיט פרייד צו מקריב זיין מיין לעבען! איך וועל זיך קיינמאל נישט צוריקקעהרען צו דער וועלטליכער געזעלשאפט אהן דיין ערלויבניש; איך זאג צו הייליג צו אפהיטען דיינע סודות, און גיכער שטארבען א פערפייניגטער, איידער ארויסגעבען איינעם פון זיי!

גאט — אונזער גאט אין הימעל, דער גאט פון ליבע און האס זאל איצט צוהערען מיין שבועה, און מיך שטרענג בעשטראפען, איידער איך וועל אויף איהר עובר זיין!

— קום אין מיינע ארעמס, אלפרעד פאן-בענסבערג! — האט לויכטער אויסגערופען — פון איצט אן ביזטו אונזער חבר, פריינד און ברודער: נעהם צו די בעגריסונג פון דיין אטאמאן!

לויכטער און אלפרעד פאן-בענסבערג האבען זיך ארומגענומען און דער אטאמאן האט זיך ווידער צוקושט מיט דעם צוגעקומענעם פריינד.

די איבעריגע חברים האבען אויך דאס זעלבע געטון, און דערנאך האבען אויך לארא מיט ליזא'ן אונטערגעשטעלט זייערע שטערנס צום פערבינדונגס-קוש.

— איצט — האט לויכטער אויסגערופען — וועלען מיר פארטזעצען אונזער וועג!

— פאראויס! אויף דער זאקסישער גרעניץ וועלען מיר בלי ספק האבען א געלעגענהייט צו מאכען א „משא ומתן", און דערנאך, רעכען איך וועלען מיר אוועק אין וויסבאדען און זיך בעזעצען אין אונזער אלטער הייל!

— הגם אין דער מלחמה האבען מיר נישט געהאט קיין ריוחים — האט לויכטער געענדיגט — קעהרען מיר זיך דאך אום צוריק אין אונזער היים רייכערע, ווי מיר זענען פון איהר אוועק: מיר ברענגען מיט זיך א נייעם ברודער, א נייע הארץ און צוויי נייע פעסטע הענד — וואס דאס איז טייערער פון גאלד און פערשידענע רייכטימער!

(פארזעצונג קומט)

28 | נאר | 28 | נאר | 28

פערקויפט נישט אייער

מעבעל,

דיוואנעס, פעלצען, אנצינער, ניי-מאשינען אז״וו, בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע

ת. ראזנ״ס, בענעדיקטא 28

נאר איך צאהל די העכסטע פרייזען!

בעמ.: ביי מיר אויף לאגער שטענדיג פערשי-דענע געניצטע מעבעל און גוטען צושטאנד. פרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראל!

28 | נאר | 28 | נאר | 28

וכי תמכור ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו!

אין טאמער יאו זאלסטו קומען צו לויפען אין ביורא פעטריקאווער 18, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט אלערליי ביטים לויט׳ן אוסטאוו, הלאוועס, ואכעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט און ווילעז, אפעלאציעס, אפאזיציעס, אדוואקאטעס, רעקורסען-וועגען האנצעסיעס אין קאמיסאריאט-רוזשאנדן, ביטעס אין אלע פא-ליצייבעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען, אינטערציזיעס, אקטען דאראוטיזיעס, קארגע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. 503

שנעל, רעיעל און ביליג!

רעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 א׳בענד

ד״ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4—3
ד״ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12—9 5.30—4
ד״ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12—10 6.30—5
ד״ר לוביטש	הויט- און געשלעכט קר.	2—12
ד״ר שמירגעלד	נערווען און גמיט-קר.	3—1
ד״ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2—12.30
ד״ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	$2^1/_2$—1
ד״ר בערנסאי	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פסיכא-טעראפיע, שפר ד׳-שטערונגען חוי שטאמלען א. ז. ה. פאקען-שטעלע, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג איני-עקציעס, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — היזיטען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין, פליגמא און בלוט. 2120

אימפאנגען נעגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א דענטיסטישער קאבינעט

עס ארבייטען:

ד״ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9 2 נ״מ.
ד״ר לאזשינסקא סטאראזשאלסקא	צאהן-ארצט	7.30—3

קינסטליכע ציינער, קראנען, פאמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

Dr. med. A. URYSON

אינערליכע קראנקהייטען

צוריקגעקערט

ראדוואנסקא 19, טעלעפאן 3-47

נעהמט אן אין דער לעטשניצע „Vita“ $6^1/_2$-$4^1/_2$ אוו.

Dr. med. J. POLAKOW

ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען 198

KONSTANTYNOWSKA 37a Tel. 39-75

נעמט אן פון 5—6.30 אוו. אינדערהיים און פון 2—3 אין לעטשניצע אויף גייערס מארק פעטריקאווער 294.

Dr. JAKÓB KON

ארדינאטאר פון שטעטישען שפיטאל. אקושער

צוריקגעקערט.

שענקעוויטש 18, טעלעפאן 37-62

אין די לעטשניצע אויף זאכאדניא 27 (רוג קאנסטאנטינער) פון 5 ביז 6 נאכט. 293

לשמוע אל הרנה ואל התפלה.

— רעם היינטיגען —

ראש-השנה ויום-כפור

וועט ווערען נעראדענט אין לאקאל פון

„אגודת שלומי אמוני ישראל“ נארוטאוויטש 11

פראגט, ערשטער שטאק

פון בעריהמטע בעלי תפלות מיט אלע בעקוועמליכקייטען.

דאס פערדינגען די פלעצער, הויבט זיך אן פרייטאג פ׳ נצו״י פון 11 ביז 2 מיטאג און אויך שבתצונאכטס פון 8 ביז 10 אייענד. 651

הגמנסיה העברית „בנה“

בלודז, ציגלניה 75.

מתקבלים תלמידים לשנת הלמודים הח שה אל כל המחלקות.

יהתרשם אפשר בלשכת הגמנסיה (רחוב צעגעלניא נומ 75) בכל יום מן השעה 11—1 לפני הצהרים.

הלמודים והבחינות תתחלה ב-15 לספטמבר ש.

המנהל. 222

עס ווערען אנגענומען איינשרייבונגען פון נייע שילער און עלטער פון 6 יאהר אן. די שול קאנצעלאריע איז טעטיג יעדען טאג פון 10—12, די למודים און די איינטריטס עקזאמענס הויבען זיך אן ד. 15 סעפטעמבער

דער דירעקטאר.

מיר טיילען מיט, אז מיט׳ן היינטיגען טאג ערעפענען מיר אונזער

ראדיא-אבטיילונג

אויף 142 פעטריקאווער 142

מיר עמפפעהלען די נייעסטע ערפינדונגען, וואס האבען א שייכות מיט ראדיא-טעכניק. אינסטאלאציע-אפטיילונג געפינט זיך ווייטער אויף דער פאלודניאווא 28, טעל. 30.00

647 **BIURO TECHNICZNE**

Inż. J. REICHER i S-KA

ראטעוועט דאס געזונט!

די גרעסטע וועלטליכע מעדיצינישע פערזענליכקייטען האבען בעשטעטיגט, אז 75 פראצ. קראנקהייטען שאפען זיך פון עצירות. א קראנקער מאגען איז די הויפט-סיבה פון די פערשידענסטע קראנקהייטען, פעראונריינינט דאס בלוט און שאפט א שלעכטע שטאף-ווערקסלונג.

די בעוואוסטע פון 48 יאהר אויף דער גאנצער וועלט

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra Lauera

ווי עס האבען בעשטעטיגט די פראפעסארען פון בערלינער אוניווערזיטעט ד״ר פ. לעידען, ד״ר מארטין, ד״ר האלפלעטער און א סך אנדערע בעריהמטע דאקטוירים, זענען אן אידעאל-מיטעל אויף געזונד צו מאכען דעם מאגען, פערניכטען דאס עצירות (פערהארטונג), זענען דאס אונפערגלייכבארסטע אפ-ריינינגונגס-מיטעל, פערלייכטערן די פונקציע ביי די פער-ייאונגס-ארגאנען, פערשטארקען דעם ארגאניזם און ערוועקען אן אפעטיט

Zioła z Gór Harcu D-ra Lauera פערניכטען דאס לײדען אויף דער לעבער נירען, גאל-שטיינער, העמארוידען, רעומאטיזם און ארטעריטיזם, קאפעטעהטאג, אויסשיטונגע און לישאיעס.

Zioła z Gór Harcu D-ra Lauera זענען בעשענקט געווארען אויף דן דאקטוירים-אויסשטעלונג מיט אויסצייכנונגען און גאלדענע מעדאלען אין באדען, בערלין, ווין, פאריז, לאנדאן און א סך אנדערע שטעדט. טויזענדער דאנקבריוו האט בעקומען ד״ר לאוער פון אויסגעהיילטע פערזאנען.

פרייז פון א האלבע שאכטעל 50 ג, דאפעלטע שאכטעל 2.50

פערקויף אין אפטייקען און אפטייק-סקלאדען

בעמערקונג: היט אייך פאר אהנגעווארפענע נאכמאכונגען.

רעפרעזענטאנט אויף פוילען: Józef Grossman, Warszawa, Chmielna 49

Dr. med. HENRYK

KRYSZEK

אינערליכע און הארץ-קראנקה.

צוריקגעקערט

אלעע 1 טען מאי 3

טעלעפאן 9-27.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקה

9 קאנסטאנטינאווסקא 9

טעלעפאן 27-81

ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.

פערבלייבט פון 2 ביז 2 און פון 5-7. 175

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכט.

Ogłoszenie.

Do sprzedania okazyjnie dwa nowe **rowery** marki B. S. A. i Wygo. Informacje w Centrali Kasy Chorych m. Łodzi, Wólczańska 225, Wydział Gospodarczy.

אנ׳ארביטס-לאקאל

פון 1 גרויסעס אדער פון 2 צימער

אין דער געגענד נאוואמיעסקא אדער פלאץ וואלנאשטשי ווערט פון זאפארט געזוכט. 329

צו ערפאהרען פלאץ וואלנאשטשי 10 ביי רינגארט.

עס ווערט געזוכט

א דיפלאמירטער און רוטינירטער צושניידער פון הערען-גארדעראבען

און א דיפלאמירטער און רוטינירטער צושניידער פון דאמען-גארדעראבען

מיט לאנגיעהריגער פראקטיק און פעדאגאגישע פעהיג קייטען, אלס זעלבסטשטענדיגע לעהרער-אינסטרוקטארען פון א קאנצעסיאנירטער צושניידער-שולע. ספעציעל פאר די אווענד-שעה׳ן פון 6 ביז 9 א זייגער

אפערטען מיט אנגאבען פון לעבענסלויף און בילדונגס-צענז אונטער „צושניידער“ אפצוגעבען אין דער אדמיניסטר. פון דער צייטונג. 650

לעטשניצע

זגערזשער 17

פערהיטונגס-איינשפריצונגען געגען

שקארלאטין

ווערען דורכגעפיהרט טעגליך פון 5 ביז 7 אווענד.

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, ניי-מאשינען, גארדעראבען א. ז. וו.

צאהלט די העכסטע פרייזען

א. וויצמאן נארוטאוויטש 19

(דריטע)

און מעבעל-געוועלב, (פריוואט-וואוינונג שענקעוויטש 29 ביי מיר איז שטענדיג פערשיד. געניצטע מעבעל און גוטען צושטאנד צו פערקויפען 1374

דאנטיסט און צאהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.

פרייזען ביליגע! בעראטונג אהן געצאהלט

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראזאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7^1/_2$—$6^1/_2$
ד״ר רוזשאנער	הויט- און געשלעכט-קר.	11—10 2—1
ד״ר גאלדשטיין-פאראק	אויגען-קראנקהייטען	8-7 2-1
ד״ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2—12
ד״ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	5-4 12-10
ד״ר פאפירני	פרויען- און געבורטס-הילף	6-5 1-$11^1/_2$
ד״ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	2-1, 4-3
ד״ר וויינבערג	אינערע הארץ לונגען-קר.	7-$5^1/_2$ 1-11
ד״ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
ל. פרוסאק	צאהן-ארצט	10—2
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	7—4

צאהן-פלאמבירונג, בעליכטונגען, קאראנען, מאסטען א. א. וו.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכליכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.

אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

וויזיט איז דער שטאט.

אמאנסמענטס-פרייז: [illegible]

[illegible] „Najer Folksblat“, sp. z o. o. [illegible] Ch. J. Brustowski i D. Zilberberg.
[illegible] „Najer Folksblat“, [illegible]
Redaktor odpowiedzialny Ch. [illegible]